

T Ü R M O B

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Sirküler No:12

2022/1

**TPKKH 32 SAYILI KARARDA
YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERLE
İHRACAT BEDELLERİ
KONUSUNDAKİ GELİŞMELER**

**MALİ MEVZUAT
YORUM / UYGULAMA
SİRKÜLERİ**

[Bu Sirküler; Meslek Mensuplarına çalışmalarında kaynak oluşturmak, mali konularda aydınlatıcı bilgi aktarmak ve tartışmalı konulara dikkat çekmek amacıyla YMM İsmail Hakkı GÜNEŐ tarafından hazırlanmış olup, TÜRMOB Mesleki Mevzuatı İzleme Kurulunca yayınlanmak üzere kabul edilmiştir. Sirküler içeriği ve Sirkülerde yer alan görüşler, TÜRMOB'un Resmi Görüşünü yansıtmaz ve bağlayıcılığı yoktur.]

ÖNSÖZ

Mali Müşavirlik mesleği bilgi ve birikime dayanan bir meslektir. Bu yüzden TÜRMOB ve Odalarımızın eğitim temel önceliği oldu ve olmaya devam edecektir. Meslektaşlarımızın ihtiyaç duyacakları bilgiye en doğru ve en sağlıklı bir biçimde ulaşmaları için eğitim faaliyetleri, yayınlar gerçekleştiriyoruz. Bu çalışmalarımızdan birisi de, Mali Mevzuat Yorum Uygulama Sirküleridir.

Meslektaşlarımıza yardımcı olmak amacıyla mali konularda aydınlatıcı bilgi aktarmak ve tartışmalı konulara dikkat çekmek amacıyla, Mesleki Mevzuatı İzleme Kurulu tarafından hazırlanan, Mali Mevzuat Yorum Uygulama Sirkülerinin 12'ncisini sizlerin istifadesine sunuyoruz. Mali Mevzuat Yorum Uygulama Sirkülerini

hazırlayan Meslek Mevzuatı İzleme Kurulumuza te-
şekkür ederiz.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Yapılan Değişikliklerle İhracat Bedelleri Konusundaki Gelişmeleri konu alan bu Sirkülerimiz daha önce yayınladığımız 5 numaralı Sirkülerimizin güncellenmesini içeriyor. Sirkülerimizde uygulamacılara yardımcı olmak amacıyla konu açıklamaları, ilgili maddeler, kararlar, uygulama örnekleri değerlendirilerek hazırlanmıştır. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Yapılan Değişikliklerle İhracat Bedelleri Konusundaki Gelişmeler Mali Mevzuat Yorum Uygulama Sirkülerimizin meslektaşlarımıza faydalı olmasını diliyoruz.

Emre KARTALOĞLU

TÜRMOB Genel Başkanı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
1. GİRİŞ	5
2. KONU İLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELERİN KISA GELİŞİMİ	5
2.1. KONU KAPSAMI DEĞİŞİKLİKLERDE KRONOLOJİK SÜREÇ	9
1. Düzenleme	9
2. Düzenleme	15
3. Düzenleme	16
4. Düzenleme	20
5. Düzenleme	32
6. Düzenleme	35
7. Düzenleme	37
8. Düzenleme	53
SONUÇ	55
EKLER	57
1- İHRACAT KABUL BELGESİ	57
2- DÖVİZ GELİRLERİ BEYAN FORMU	58

3-	SMMM / YMM DÖVİZ GELİRLERİ UYGUNLUK TESPİT RAPOR ÖRNEĞİ	60
4-	TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARA İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO:2008-32/48) İLE İLGİLİ OLARAK SIKÇA SORULAN SORULAR.....	65
	İHRACAT GENELGESİ.....	88

1. GİRİŞ

Bu Sirkülerde ihracat bedelleri konusunun temel kavramlar ışığında Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda son yapılan değişikliklerin ışığında incelenmesi, hem temel kavramların kısa ve anlaşılabilir kılınması hem de 32 sayılı Kararın özellikli durum ve kavramlarının konumuza ilişkin olarak ele alınması ve mesleki kamuoyuna kısa önerilerle birlikte sunulması amaçlanmıştır. Bir başka ifade ile amacımız 32 sayılı Kararı bütünüyle incelemek değil; Kararı son düzenlemeler ışığında ihracat bedelleri üzerinden incelemektir.

2. KONU İLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELERİN KISA GELİŞİMİ

Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın yürürlüğe konulması Devlet Bakanlığı'nın 7/8/1989 tarihli ve 55251 sayılı yazısı üzerine, 1567 sayılı Kanunun 6258 sayılı Kanunla değişik 1. maddesi uyarınca, Bakanlar Kurulu'nca 7/8/1989 tarihinde kararlaştırılmıştır. (Karar Sayısı:

89/14391) Söz konusu Karar, 11 Ağustos 1989 tarih ve 20249 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır.

Karara göre kısaca (md.8); “İhracat bedellerinin tasarrufu serbesttir. Bakanlık ihtiyaç duyulması halinde ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir.”

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ve bu karara ilişkin Tebliğler, günümüze kadar pek çok değişikliğe uğramıştır. Çok önemli yada süreci etkileyen değişiklik diyebileceğimiz Karar ise 8 Şubat 2008 tarih ve 26781 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair 2008/13186 sayılı Karardır. Bu karar ile yapılan en önemli değişiklik; ihraç edilen malların bedelinin ihracatçılar tarafından yurda getirilerek Türk Parasına çevrilmesi ve Döviz Alım Belgesine bağlanması zorunluluğunun kaldırılmasıdır. Bu düzenlemeye göre, *“Türk Parası Kıymetini Koruma hakkında 32 sayılı Kararın 8 inci maddesi 2008/13186 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Kararın 3 üncü maddesiyle 08.02.2008 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, “İhracat bedellerinin*

tasarrufu serbesttir. Bakanlık ihtiyaç duyulması halinde ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir.” şeklinde değiştirilmiştir.

Dolayısıyla 8 Şubat 2008 tarihinden itibaren ihracat bedellerinin tasarrufu serbest bırakılmıştır. 1567 sayılı yasa ve bu yasaya ilişkin çıkarılan 32 sayılı karar, her türlü ihracatı düzenlediğinden hizmet ihracına, bavul ticaretine ve bavul ticareti yapanlara mal teslim edenlere ilişkin olarak mal veya hizmet bedellerinin de yurda getirilme zorunlulukları kaldırılmıştır.

Bu düzenleme sonrası Katma Değer Vergisi İade Taleplerinde “Döviz Alım Belgesi” aranılıp aranılmayacağı hususunda kamuoyunda ve paydaşlar arasında bir çok tartışma yaşanmıştır. Gelir İdaresi Başkanlığı yaşanan uygulama kargaşası ve ihtilafları ortadan kaldırmak veya azaltmak için; konuyu bir iç genelge ile açıklığa kavuşturmaya çalışmıştır. Bu İç Genelge ile döviz alım belgesinin mal ihracatında aranmayacağı hususu netleşmiş ancak perakende ihracatda tartışma devam etmiştir.

Söz konusu İç Genelgede;

“(…)Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararda yapılan söz konusu değişiklik nedeniyle ; “hizmet ihracı” ile “bavul ticareti” ve “bavul ticareti kapsamında ihracat yapanlara ihraç kaydıyla teslimler” den kaynaklanan 08.02.2008 tarihinden sonraki katma değer vergisi iade taleplerinde *döviz alım belgesi aranıp aranmayacağı* hususunda tereddüde düşüldüğü anlaşıldığından aşağıdaki açıklamanın yapılmasına gerek duyulmuştur.

İşlem bedeline ait dövizin Türkiye’ye getirilmesi ve bu durumu tevsik eden Döviz Alım Belgesinin ibrazı; 26 Seri No.lu KDV Genel Tebliğinin (K) bölümü uyarınca hizmet ihracı istisnasının, 61 ve 84 Seri No.lu KDV Genel Tebliği uyarınca da “Türkiye’de İkamet Etmeyenlere Döviz Karşılığı Satışlarda KDV İhracat istisnası” (Bavul Ticareti) ile bu kapsamda faaliyette bulunanlara “ihraç kaydıyla teslim” uygulamasının bir şartıdır. Dolayısıyla, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararda yapılan değişikliğin, yukarıda belirtilen işlemlerde KDV ihracat istisnası ve tecil-terkin uygulaması bakımından bir etkisi bulunmamaktadır. Buna göre, “hizmet ihracı”

ile “bavul ticareti” ve “bavul ticareti kapsamında ihracat yapanlara ihraç kaydıyla teslimler” den kaynaklanan katma değer vergisi iade işlemlerinde döviz alım belgesinin aranıp aranmayacağı hususunda Bakanlığımızca yeni bir düzenleme yapıncaya kadar 26, 61 ve 84 Seri No.lu KDV Genel Tebliği çerçevesinde işlem yapılmaya devam edilecektir.” açıklamasına yer verilmiştir.

Kısaca Gelir İdaresi; “Bavul ticareti” ve “hizmet ihracatı” konularında, kambiyo mevzuatında olmayan bir hususun yerine getirilmesini istemiş, Kambiyo mevzuatında yapılan değişikliklerin KDV iadesine bir etkisi olamayacağı belirtilmiştir.

2.1. KONU KAPSAMI DEĞİŞİKLİKLERDE KRONOLOJİK SÜREÇ

1. Düzenleme:

11/8/1989 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 8 inci maddesine istinaden hazırlanan ve ihracat bedellerinin

yurda getirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen Türk Parası Kiyemetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat bedelleri hakkında) (Tebliğ no: 2018-32/48) 04.eylül.2018 tarih ve 30525 sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanmıştır.

Söz konusu Tebliğin “İhracat bedellerinin yurda getirilmesi” başlıklı 3. maddesine göre;

1) Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedeller, ithalatçının ödemesini müteakip doğrudan ve gecikmeksizin ihracata aracılık eden bankaya transfer edilir veya getirilir. Bedellerin yurda getirilme süresi fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günü geçemez. Söz konusu bedellerin en az %80’inin bir bankaya satılması zorunludur.

İhracat işlemlerine ilişkin bedeller aşağıdaki ödeme şekillerinden birine göre yurda getirilebilir.

- a) Akreditifli Ödeme,*
- b) Vesaik Mukabili Ödeme,*
- c) Mal Mukabili Ödeme,*

- d) *Kabul Kredili Akreditifli Ödeme,*
- e) *Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme,*
- f) *Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme,*
- g) *Peşin Ödeme.*

İhracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas olup, Türk parası üzerinden yapılan ihracat karşılığında döviz getirilmesi mümkündür.

İhracat bedelinin yolcu beraberinde efektif olarak yurda getirilmesi halinde gümrük idarelerine beyan edilmesi zorunludur.

Anılan Tebliğin “İhracat işlemlerinde sorumluluk” başlıklı 6. maddesinde ise aşağıdaki düzenleme yer almıştır.

(1) İhraç edilen malların bedelinin süresinde yurda getirilerek, bankalara satılmasından ve ihracat hesabının süresinde kapatılmasından ihracatçılar sorumludur.

(2) Alacak hakkının satın alınması suretiyle ticari riskin bankalar veya faktoring şirketlerince üstlenilmesi duru-

munda, ihracat bedelinin yurda getirilmesi ile ilgili sorumluları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

(3) İhracata aracılık eden bankalar ihracat bedellerinin yurda getirilmesini ve satışının yapılmasını izlemekle yükümlüdür.”

Söz konusu Tebliğin hesap kapatma, ihbar ve ek süre konularını düzenleyen 8. Maddesi ise aşağıdaki düzenlemeleri içermektedir.

(1) Ticari amaçla mal ihracında, bedelleri yurda getirilme süresi içinde gelen ihracat ile ilgili hesaplar aracı bankalarca kapatılır.

(2) Süresi içinde kapatılmayan ihracat hesapları aracı bankalarca 5 iş günü içinde muamelenin safhalarını belirtecek şekilde yazılı olarak ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilir.

(3) İlgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, ihbarı müteakip 10 iş günü içinde ilgililere hesapların kapatılmasını teminen 90 gün süreli ihtarname gönderilir. Bu süre içinde hesapların kapatılması

veya 9 uncu maddede belirtilen mücbir sebep hallerinin ya da haklı durumun belgelenmesi gereklidir.

(4) Mücbir sebeplerin varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince altışar aylık dönemler itibarıyla ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ek süre verilir.

(5) Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde, hesapların kapatılmasına ilişkin altı aya kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden üçer aylık devreler halinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne, altı aylık süreden sonraki ek süre talepleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

Söz konusu Tebliğin “Terkin” başlıklı 10. maddesi ise aşağıdaki şekildedir.

“(1) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;

a) 100.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, mücbir sebeplerin varlığı dikkate alınmaksızın beyanname

veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline bakılmaksızın,

b) 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, bu Tebliğin 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin % 10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce,

terkin edilmek suretiyle kapatılır.

(2) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, 200.000 ABD doları veya eşitini aşan noksanlığı olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri bu Tebliğin 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ile haklı durumlar göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.”

2. Düzenleme

Aktardığımız düzenlemeden yaklaşık olarak altı ay sonra 3.4.2019 tarih ve 30703 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)’de Değişiklik Yapılmasına Dair 2019-32/53 no’lu Tebliğ ile ihracat bedellerinin yurda getirilme süresi 6 aydan 1 yıla çıkartılmıştır.

Kısaca;

“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (No: 2018-32/48)” ile 04.09.2018 tarihi itibarıyla 6 ay süreyle geçerli olmak üzere, ihracat bedellerinin fiili ihraç tarihinden itibaren en çok 180 gün içinde yurda getirilmesi ve bu bedellerin en az %80’inin bir bankaya satılması zorunlu kılınmış, 03.03.2019 tarihinde yayımlanan “Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2019-32/53)” ile 6 ay süresince uygulanan düzenlemenin uy-

gulama süresi 1 yıla uzatılmıştır. 2019-32/55 No'lu Tebliğ ile 04.09.2019 tarihi itibariyle sonu eren düzenlemenin uygulama süresi 6 ay daha uzatılmıştır.

Buna göre, 04.09.2018 tarihinden itibaren toplamda 18 ay süresince uygulanacak düzenleme 04.03.2020 tarihine kadar devam etmiştir.

3. Düzenleme

Söz konusu düzenlemelerden yaklaşık dört ay sonra 4/9/2018 tarihli ve 30525 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)'in 3 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve daha sonra 31 Aralık 2019 tarih ve 30995 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. İkinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir. Bu şekilde oluşan düzenlemeler aşağıda sadece konumuz itibariyle aktarılmıştır.

TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARA İLİŞKİN TEBLİĞ (İHRACAT BEDELLERİ HAKKINDA) (TEBLİĞ NO: 2018-32/48)'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2019-32/56)

MADDE 1 – 4/9/2018 tarihli ve 30525 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan *Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)’in 3 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.*

“(1) Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedeller, ithalatçının ödemesini müteakip doğrudan ve gecikmeksizin ihracata aracılık eden bankaya transfer edilir veya getirilir. Bedellerin yurda getirilme süresi fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günü geçemez.”

“(3) İhracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esastır. Ancak, döviz üzerinden yapılacağı beyan edilen ihracat karşılığında

farklı bir döviz cinsinin veya Türk parası üzerinden yapılacağı beyan edilen ihracat karşılığında döviz getirilmesi mümkündür.”

“ğ) Banka Ödeme Yükümlülüğü (BPO).”

MADDE 2 – Aynı Tebliğin 5 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “getirilerek bir bankaya satılması” ibareleri “getirilmesi” şeklinde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “getirilerek bankalara satılması” ibaresi “getirilmesi” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

**“(5) İhracat işlemlerine ait sözleşmelerde bedellerin tahsili için fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günden fazla vade öngörülmesi durumunda, bedellerin vade bitiminden itibaren 90 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur.”
(BİZE GÖRE EK 90 GÜN SÜRE VERİLMİŞTİR.)**

MADDE 7 – Aynı Tebliğin 10 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

*“(1) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla; (**DİKKAT önceki düzenlemelerde 100.000 \$ olan tutar düşürülmüştür.**)*

a) 30.000 ABD dolarına kadar noksanlığı olan ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın,

b) 30.000 ABD dolarından yüksek olmakla birlikte 100.000 ABD doları veya eşitini aşmayan, beyanname veya formda yer alan bedelin %10’una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline bakılmaksızın,

c) 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, 9 uncu maddede belirtilen mücbir sebep ve haklı durum halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin % 10’una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, terkin edilmek suretiyle kapatılır.”

“(3) Birinci fıkra kapsamında bankalarca yapılabilecek terkin işlemleri 8 inci maddenin dördüncü fıkrasında be-

İrtilen 90 günlük ihtarname süresi içerisinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince gerçekleştirilir.”

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) *Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte açık bulunan ihracat hesapları için, bu Tebliğin ihracatçı lehine olan hükümleri uygulanır.*

(2) İhracat bedellerinin takip edileceği bilgi sistemi Hazine ve Maliye Bakanlığınca uygulamaya alınana kadar 8 inci maddenin ikinci fıkrasında yer alan “İhracat Bedeli Kabul Belgesi” yerine bankalarca Döviz Alım Belgesinin kullanılması mümkündür.”

4. Düzenleme

Yaklaşık 15 gün sonra Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası; 7 Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile 4/9/2018 tarihli ve Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)'in 12 nci maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak TCMB İhracat Bedellerinin ilişkin usul ve esasları düzenlemek ihracat genelgesi hazırlamıştır.

Bu genelgede konumuza ilişkin olarak aşağıdaki düzenlemeler yer almıştır. Kısaca;

“İhracat bedellerinin yurda getirilmesi

MADDE 4 – (1) *2018-32/48 sayılı Tebliğ’in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren fiili ihracatı gerçekleştirilen işlemlere ilişkin ihracat bedellerinin yurda getirilme süresi fiili ihracat tarihinden itibaren 180 günü geçemez. 180 gün azami süre olup bedellerin ithalatçının ödemesini müteakip doğrudan ve gecikmeksizin yurda getirilmesi esastır.*

(2) 2018-32/48 sayılı Tebliğ’in yayımı tarihinden önce fiili ihracatı gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedeller 2018-32/48 sayılı Tebliğ hükümleri kapsamında yer almamaktadır.

(3) Özelliği olan ihracat işlemlerine ilişkin olarak bu Genelgenin 7 nci maddesinde belirtilen süreler uygulanır.

(4) İhracat işlemlerine ait sözleşmelerde bedellerin tahsili için fiili ihracat tarihinden itibaren 180 günden fazla vade öngörülmesi durumunda, bedellerin yurda getirilme süresi vade bitiminden itibaren 90 günü geçemez. Öngörülen

vadenin tespiti için ihracatçının yazılı beyanıyla birlikte vade içeren sözleşmenin ya da vadeyi tevsik niteliğini haiz proforma fatura veya poliçenin aracı bankaya ibrazı zorunludur.

(5) Serbest bölgelere yapılan ihracat işlemleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ hükümleri kapsamındadır.

(6) İran, Suriye ve Lübnan'a yapılan ihracat işlemleriyle ilgili olarak 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz.

(7) Yurt içinde serbest dolaşımda bulunan malların gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere bu mağazalara veya söz konusu mağazaların depolarına antrepo rejimi kapsamında antrepo beyannamesi ile alındığı işlemler için 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz.

İhracat bedellerinin tahsil şekilleri

MADDE 5 – (1) İhracat bedelleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ödeme şekillerine göre tahsil edilir ve GB'nin 28 inci hanesine

tahsil işleminde kullanılan ödeme şekli yazılır. Birden fazla ödeme şeklinin kullanılması durumunda kullanılan diğer ödeme şekilleri GB'nin açıklama kısmına yazılır.

(2) İhracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas olup, bedelin beyan edilenden farklı bir döviz üzerinden getirilmesi mümkündür.

(3) Türk parası üzerinden yapılan ihracat karşılığında yurda döviz getirilmesi mümkündür.

(4) İhracat bedelinin yolcu beraberinde efektif olarak yurda getirilmesi halinde gümrük idarelerine beyan edilmesi zorunludur.

Efektif olarak getirilen ihracat bedelleri

MADDE 12 – (1) *Efektif olarak getirilen ihracat bedelinin yurt dışından getirildiğinin tespiti gümrük idarelerince onaylı NBF ile yapılır.*

(2) NBF konusu efektifin ihracat bedeli olarak kabulünün yapılabilmesi için;

a) NBF'nin düzenlenme tarihinden itibaren 30 gün içinde NBF'nin ve NBF konusu efektifin bankalara tevdi edilme-
si,¹

b) NBF'nin "Geliş Sebebi" bölümünde efektiflerin getiril-
me sebebinin ihracat ile ilgili olduğunu belirtir bir ifadenin
kayıtlı olması,

c) İhracat bedeli başkası adına getiriliyorsa NBF'nin ilgili
kısımlarının bu hususu belirtecek şekilde doldurulması
veya bu hususun açıklama olarak NBF'de yer alması,

ç) Tevdiat sırasında NBF'yi ibraz eden şahsın kimlik tes-
pitinin yapılması,

d) İhracatçının ihracat işlemiyle ilgili yazılı beyanı, işle-
min niteliğine göre proforma fatura, satış sözleşmesi,
kesin satış faturası veya GB'nin bir örneği/GB bilgileri-
nin yanı sıra ihracatçı veya ithalatçının yazılı beyanında
NBF'de kimliği belirlenen şahıs ile NBF sahibi ihracatçı
ve ithalatçı arasındaki illiyet bağının belirtilerek bankala-
ra ibraz edilmesi,

1 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 14.05.2020 tarih ve 270983
sayılı yazısı

e) NBF’de kayıtlı efektif tutarının tamamen İBKB’ye bağlanması halinde, NBF aslının ilgisine iade edilmeyerek bankalar tarafından alıkonulması, kısmen bağlanması halinde ise, NBF aslı üzerine İBKB’ye bağlanan tutara ilişkin not düşülerek fotokopisi alındıktan sonra aslının ilgisine iade edilmesi, gerekir.

(3) Üçüncü kişilerce getirilen efektifin ihracatçı adına kabulü tevdiatın ihracatçının kendisine veya hesabına yapılması şartıyla mümkündür.

(4) İhracatçının hesabına transfer edilen ihracat bedelinin, bankadan efektif olarak alınması halinde bu efektifin başka bir banka tarafından ihracat bedeli olarak kabulü, bu efektiflerin yurt dışından geldiğine ilişkin aracı banka yazısının ibrazı veya kabul işlemini yapacak banka efektif konusu dövizlerin havale olarak geldiğinin ilgili bankadan teyidinin alınması kaydıyla yapılır. İhracatçının hesabına transfer edilen ihracat bedelinin, bankadan efektif olarak alınması halinde bu efektifin daha sonra aynı banka tarafından ihracat bedeli olarak kabulü, serbest tasarruf edilen dövizin yurt dışı kaynaklı olduğunun satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, GB örneği/

GB bilgileri, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi, 2018-32/48 sayılı Tebliğ’de yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığının tespit edilmesi ve başka bir bankaya yurt dışından geldiğine ilişkin yazı verilmediğinin tevsiki kaydıyla mümkündür.

İhracat hesabının kapatılmasında ibrazı zorunlu belgeler

MADDE 25 – (1) *İhracat hesabının kapatılabilmesi için GB örneği/GB bilgileri, ilgili İBKB’ler, satış faturası ile indirim ve mahsup konusu belgelerin aracı bankaya ibrazı zorunludur.*

İhracat bedelinin tahsilinde ve ihracat hesabının kapatılmasında sorumluluk

MADDE 26 – (1) *İhracat bedelinin tahsilinden ve ihracat hesabının yurda getirme süresi içinde (ek süreler dâhil) kapatılmasından ihracatçılar, ihracat bedelinin faktoring şirketinin yurt içi kaynaklarından ödendiği faktoring işlemlerinde faktoring şirketi sorumludur.*

(2) İhracata aracılık eden bankalar, bilgisi dâhilinde olan beyannamelerle ilgili ihracat bedellerinin yurda getirilme-

sini ve kabulünü izlemekle ve ilgili indirim ve mahsup işlemlerini gerçekleştirmekle yükümlüdür.

Ek süre

MADDE 27 – (1) 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında sayılan mücbir sebep hallerinin varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince altı-şar aylık dönemler itibarıyla ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce ek süre verilir.

(2) Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde, hesapların kapatılmasına ilişkin altı aya kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden üçer aylık devreler halinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, altı aylık süreden sonraki ek süre talepleri Bakanlık tarafından incelenip sonuçlandırılır.”

Terkin

MADDE 28 – (1) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;

a) 30.000 ABD doları veya eşitine kadar noksanlığı olan ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın,

b) 30.000 ABD doları veya eşitinden yüksek olmakla birlikte 100.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca veya 90 günlük ihtarname süresi içinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlıkları/Müdürlüklerince ödeme şekline bakılmaksızın,

c) 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep ve haklı durum halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce,

terkin edilmek suretiyle kapatılır.

(2) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, 200.000 ABD doları veya eşitini aşan noksanlığı olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ile haklı durumlar

göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

(3) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, terkin hesaplamasında kullanılmak üzere birinci fıkrada belirtilen yetkilerden ihracatçı lehine olan yalnızca bir tanesi uygulanabilir. Aynı anda, iki farklı bentte yer alan terkin limitlerinin uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

(4) Terkin limitlerinin belirlenmesinde GB'nin 46 ncı hanesindeki değer esas alınır.

(5) Terkin yapılabilecek tutar ile kabulü yapılan tutar arasındaki farkın yurda getirildiğinin tespiti ile ilgili olarak ihracatçının yazılı beyanı doğrultusunda gerekli kontroller yapılarak hesap kapatılır.”

Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerine bildirim

MADDE 29 – (1) İhracat hesabının, ek süreler de dâhil olmak üzere, süresi içerisinde kapatılmaması halinde açık hesap tutarı aracı bankaca 5 iş günü içinde Ek:1'deki forma uygun olarak ilgili Vergi Dairesi Başkan-

lığı veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilir. Söz konusu formun açıklama kısmına ilgili ihracat bedelinin ne kadarının İBKB'ye bağlandığı ayrıntılı olarak yazılır.

(2) İhracat bedelinin faktoring şirketlerince yurt içi kaynaklardan ödendiği faktoring işlemlerinde ise kapatılmayan ihracat hesaplarıyla ilgili olarak sadece faktoring şirketleri ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilir.

(3) Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince ihracat hesabının kapatılması için ilgililere ihbardan itibaren 10 iş günü içinde 90 gün süreli ihtarna me gönderilir. İhracatçılarca bu ihtar süresi içinde ihracat hesabının kapatılması veya mücbir sebep halinin ya da haklı durumun ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne belgelenmesi gerekir.

(4) Bu Genelgenin 28 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki işlemlerden 90 günlük ihtarname süresi sonunda kapatılmayanlar için Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince Cumhuriyet Savcılıklarına 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hak-

kında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bildirimde bulunulur ve Bakanlığa ihbara ilişkin bilgi verilir.

(5) Açık ihracat hesabı ihbarını birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde gerçekleştirmeyen bankalar hakkında ilgili Vergi Dairesi Başkanlıklarınca veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 1567 Sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen ilgili Cumhuriyet Savcılıklarına bildirimde bulunulur.

İhracat Bedeli Kabul Belgesi

MADDE 30 – (1) Bankalarca İBKB düzenlenirken;

a) Seri numarası satırına bankalarca verilecek sıra numarasının yazılması mümkündür.

b) İhracat bedelinin 13 üncü maddede sayılan yöntemlerle tahsil edilmesi halinde “Yurda Getiriliş Şekli” satırına bu husus belirtilmelidir.

c) Yurda getirilen bedelin başlığı altında yer alan “Tutarı-Para Birimi” satırına bedelin ABD doları karşılığı ilave olarak belirtilmelidir.

ç) “Hesaba Geçiş Tarihi” satırına bedelin firma hesabına geçiş tarihi kaydedilecek olup ayrıca valör tarihinin ilave olarak belirtilmesi mümkündür.

(2) İhracat bedellerinin takip edileceği sistem Hazine ve Maliye Bakanlığınca uygulamaya alınana kadar bankalarca kabul işlemlerinde her bir işlem itibarıyla İBKB veya DAB’dan yalnızca bir tanesi düzenlenebilir.”

5. Düzenleme

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)’De Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2020-32/58² ile 04/9/2018 tarihli ve 30525 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat

2 28.08.2020 tarih ve 31227 sayılı Resmi Gazete

Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)'in 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (ğ) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlükten kaldırılan metin “**ğ) Banka Ödeme Yükümlülüğü (BPO).**” şeklindedir.

Banka ödeme yükümlülüğü'nün kaldırılması çok farklı algılanmış artık döviz alım belgesi / ihracat kabul belgesi gibi formların alınması / tevsiki gibi de algılanmış pazarda oluşan bilgi kirliliği konunun çok farklı şekilde kabul edilmesi yada algılanması sonucunu doğurmuştur.

Banka Ödeme Yükümlülüğü Nedir (BPO)?

Bir bankanın alıcı müşterisi için satıcının bankasına karşı girdiği geri dönülmez bir yükümlülüktür. Yükümlülüğün şartları kağıt belgeleri değil işlem verileridir.

Kısaca riski azaltan bir araç olup ödeme güvencesidir. Satıcı için bir çeşit finansman aracıdır / güvencesidir.

Aşağıda peşin, mal mukabili, vesaik mukabili, akreditif ve BPO, kullanım kolaylığı, hız ve banka güvencesi açısından karşılaştırılan bir tablo sunulmuştur.

	KULLANIM	HIZ	BANKA GÜVENCESİ
PEŞİN	KOLAY	HIZLI	YOK
MAL MUKABİLİ	KOLAY	HIZLI	YOK
VESAİK MUKABİLİ	KOLAY	YAVAŞ	YOK
AKREDİTİF	ZOR	YAVAŞ	VAR
BPO	KOLAY	HIZLI	VAR

Kaldırılan BPO'nun işleyiş şekli ise aşağıdaki tablo ile izah edilmiştir.

6. Düzenleme

7263 sayılı kanun 3 Şubat.2021 tarih ve 31384 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

*Buna göre kısaca **bildirim yükümlülüğü ile ilgiliek süre getirilmiştir diyebiliriz.***

MADDE 9 – 20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan genel ve düzenleyici işlemler kapsamında bankalarca; süresi içinde ilgili **vergi dairesi başkanlıklarına/defterdarlıklara veya vergi dairesi müdürlüklerine ihbar** edilmeyen açık ihracat hesaplarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **altmış gün içinde ihbar edilmesi durumunda**, bu bildirimler sebebiyle bankalar hakkında 3 üncü madde uyarınca işlem tesis edilmez. Bu fıkra hükmü, süresi geçtikten sonra ihbar edilen ancak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Cumhuriyet savcılıklarına bildirim yapılmamış olan ihlaller için de uygulanır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla birinci fıkraya kapsamına giren ve Cumhuriyet savcılıklarına intikal eden ancak haklarında idari para cezasına karar verilmemiş işlemler için Cumhuriyet savcılıklarınca idari yaptırım kararı verilmez, karar verilmekle birlikte henüz ke-

sinleşmemiş ya da kesinleşmiş olup henüz ödenmemiş olan idari para cezası kararları bütün neticeleri ile ortadan kalkar, ödenmiş olanlar red ve iade edilmez.”

3 Şubat.2021 tarih ve 31384 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7263 sayılı kanunla getirilen ek süre aşağıda tabloda gösterdiğimiz işleyişi değiştirmemiştir.

7. Düzenleme

Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarihli ve 650957 sayılı yazıları uyarınca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından 22.10.2021 tarihinde İhracat Genelgesi'nde çok önemli değişiklikler yapılmıştır.

Yapılan değişikliklerle ;

- ✓ ihracat bedellerinin yurda getirilme zorunluluğu olmayan ülke sayısı 3'den 9'a çıkartılmıştır.
- ✓ 10 ülkeye yapılan ihracat bedellerinin %50'sinin yurda getirilmesi yeterli görülmüştür.

Yapılan değişikler sırasıyla:

1- İHRACAT BEDELİNİN YURDA GETİRİLMESİNDE İSTİSNA TANINAN ÜLKELER sayısı daha önce İran, Suriye ve Lübnan olarak 3 ülke şeklinde belirlenmişken, İhracat Genelgesi'nde yapılan değişikle bu kapsama giren ülke sayısı 29'a çıkarılmıştır.

Bu ülkeler;

1. Afganistan
2. Angola
3. Belarus
4. Benin
5. Cibuti
6. Etiyopya
7. Fildişi Sahili
8. Filistin
9. Gabon
10. Gana
11. Gine
12. İran
13. Kamerun

14. Kenya
15. Kırgızistan
16. Kuzey Kore
17. Küba
18. Liberya
19. Lübnan
20. Moldova
21. Nijerya
22. Senegal
23. Somali
24. Sudan
25. Suriye
26. Suudi Arabistan
27. Tacikistan
28. Tanzanya
29. Venezuela, olmaktadır.

Bu, ihracatta bu ülkelerle sınırlı olarak ihracat bedellerinin yurda getirilme yükümlülüğünün kaldırıldığı anlamına gelmektedir.

2- Afganistan, ihracat bedellerinin yurda getirilmesinde

zorunluluk olmayan ülkeler arasına alındığından, Genelge'nin "İhracat bedelinin tahsili ve kabulü" başlıklı 8'inci maddesinin 4'üncü fıkrasında yer alan "Afganistan" ifadesi kaldırılmıştır. Bu fıkra kapsamında ifadesini bulan ayrıcalıklardan bundan sonra Irak ve Libya'ya yapılan ihracatlar yararlanacaktır.

3- İhracat bedellerinden indirim ve mahsup işleminin;

- İhracat bedelinin mahsuben ödemede kullanılabilmesi için mahsup talebinin bedel getirme süreleri içinde,

- Genelge'nin 29'uncu maddesi uyarınca gönderilen ihtarname süresi içerisinde, yapılması gerekirken, bunlara ilave olarak;

- **Genelgenin 27'nci maddesi uyarınca verilen ek süreler** içerisinde de indirim ve mahsup işlemlerinin yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

4- Ayrıca; ihracat bedellerinden indirim ve mahsup işleminin,

"- Dış ticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçek-

leştirilen mal ihraç ve ithalinde ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde,

- Genelge'nin 29'uncu maddesi uyarınca gönderilen ihtarname süresi içerisinde,"

kalinması kaydıyla, BANKALARCA mahsubu mümkün iken yapılan ilave düzenleme ile

Genelge'nin 27'nci maddesi uyarınca verilen ek süreler içerisinde de bu işlemlerin bankalarca yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

5- İhracatçının serbest kullanımına bırakılan dövizler;

- Hizmet ihracatı,

- Transit ticaret,

- Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış,

- Türkiye'de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satış,

- Mikro ihracat ve

- Serbest bölge işlem formu kapsamında gerçekleştirilen 5.000,- ABD doları veya karşılığı döviz ya da Türk lira-sını geçmeyen tutardaki ihracat işlemlerinde bedellerin tamamı iken yeni yapılan düzenlemeyle bu düzenlemeye ilave olarak;

1. Azerbaycan
2. Cezayir
3. Fas
4. Kazakistan
5. Mısır
6. Özbekistan
7. Tunus
8. Türkmenistan
9. Ukrayna ve
10. Yemen'e yapılan **ihracat işlemlerinde, ihracat be-dellerin yüzde ellisinin** tasarrufu da serbest bırakıl-mıştır.

6- Genelge'nin "İhracat hesabının kapatılması" başlıklı 23'üncü maddesine 6'ncı fıkra olarak; "Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde kiralama yoluyla yapılan ihracatta; sözleşme sürelerinin 180 günden fazla olması ve 180 gün sonunda sözleşmenin vadesi gelmemiş borçları da içermesi, aylık kira ücreti toplamının 15.000,- ABD Doları veya karşılığı döviz ya da Türk Lirasını geçmemesi halinde kiralananın toplam değeri göz önüne alınmaksızın ihracat hesabı doğrudan bankalarca veya ihtarname süresi ile ek süreler içinde kalınması koşuluyla Vergi Daireleri tarafından terkin edilerek kapatılır." eklenmiştir. TCMB İhracat Genelgesi'nde değişiklik yapılan eski ve yeni düzenlemelere aşağıda yer verilmiştir.

Sıra	Değiştirilen Madde No.	Eski Düzenleme	Yeni Düzenleme
1	4/6 İhracat bedellerinin yurda getirilmesi	İran, Suriye ve Lübnan'a yapılan ihracat işlemleriyle ilgili olarak 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz.	Ek:2'de yer alan ülkelere yapılan ihracat işlemleriyle ilgili olarak 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz.
2	8/4 İhracat bedellerinin tahsili ve kabulü	Suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanına yönelik mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı Afganistan , Irak ve Libya'ya yapılan ihracat işlemlerinde ihracat bedelinin bankalarca kabulünün; a) İthalatçının Türkiye'deki bankalarda bulunan hesaplarından transferi yoluyla veya b) İhracat bedelinin ihracat işlemiyle ilişkisi kurulmak şartıyla üçüncü bir ülkeden bankalar aracılığıyla transferi yoluyla veya c) İhracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya proforma fatura) ile GB'nin bir örneği/GB bilgileri ibraz edilmek kaydıyla NBF aranmaksızın efektif olarak	Suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanına yönelik mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı Irak ve Libya'ya yapılan ihracat işlemlerinde ihracat bedelinin bankalarca kabulünün; a) İthalatçının Türkiye'deki bankalarda bulunan hesaplarından transferi yoluyla veya b) İhracat bedelinin ihracat işlemiyle ilişkisi kurulmak şartıyla üçüncü bir ülkeden bankalar aracılığıyla transferi yoluyla veya c) İhracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya proforma fatura) ile GB'nin bir örneği/GB bilgileri ibraz edilmek kaydıyla NBF aranmaksızın efektif olarak

Sıra	Değiştirilen Madde No.	Eski Düzenleme	Yeni Düzenleme
3	21/3 İndirim ve Mahsup işlemleri	d) Peşin döviz olarak getirilen bedellerde, ihracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya proforma fatura) ibraz edilmek kaydıyla NBF aranmaksızın efektif olarak yapılması mümkündür. İhracat bedelinin mahsuben ödemede kullanılabilmesi için mahsup talebinin bedel getirme süreleri içinde veya bu Genelgenin 29 uncu maddesi uyarınca gönderilen ihtarname süresi içerisinde9 yapılması gerekir.	d) Peşin döviz olarak getirilen bedellerde, ihracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya proforma fatura) ibraz edilmek kaydıyla NBF aranmaksızın efektif olarak yapılması mümkündür. İhracat bedelinin mahsuben ödemede kullanılabilmesi için mahsup talebinin bedel getirme süreleri içinde veya bu Genelgenin 27 nci maddesi uyarınca verilen ek süreler ya da 29 uncu maddesi uyarınca gönderilen ihtarname süresi içerisinde yapılması gerekir.

Sıra	Değiştirilen Madde No.	Eski Düzenleme	Yeni Düzenleme
4	21/6 İndirim ve mahsup işlemleri	Dış ticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen mal ihraç ve ithalinde ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde veya bu Genelgenin 29 uncu maddesi uyarınca gönderilen ihtarname süresi içerisinde 10 kalınması kaydıyla, ilgili GB'lerin birer örneği / GB bilgilerinin bankalara ibrazı durumunda mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkündür. Ancak mahsup sonrası kalan tutar için bu Genelgenin 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.	Dış ticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen mal ihraç ve ithalinde ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde veya bu Genelgenin 27 nci maddesi uyarınca verilen ek süreler ya da 29 uncu maddesi uyarınca gönderilen ihtarname süresi içerisinde kalınması kaydıyla, ilgili GB'lerin birer örneği/ GB bilgilerinin bankalara ibrazı durumunda mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkündür. Ancak mahsup sonrası kalan tutar için bu Genelgenin 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

Sıra	Değiştirilen Madde No.	Eski Düzenleme	Yeni Düzenleme
5	22/1 İhracatçının serbest kullanımına bırakılan dövizler	Hizmet ihracatı, transit ticaret, Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış, Türkiye'de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satış, mikro ihracat ve serbest bölge işlem formu kapsamında gerçekleştirilen 5.000,- ABD doları veya karşılığı döviz ya da Türk lirasını geçmeyen tutardaki ihracat işlemlerinde bedellerin tamamının tasarrufu serbesttir.	Hizmet ihracatı, transit ticaret, Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış, Türkiye'de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satış, mikro ihracat ve serbest bölge işlem formu kapsamında gerçekleştirilen 5.000,- ABD doları veya karşılığı döviz ya da Türk lirasını geçmeyen tutardaki ihracat işlemlerinde bedellerin tamamının; Ek:3'te yer alan ülkelere yapılan ihracat işlemlerinde ise bedellerin yüzde ellisinin tasarrufu serbesttir.

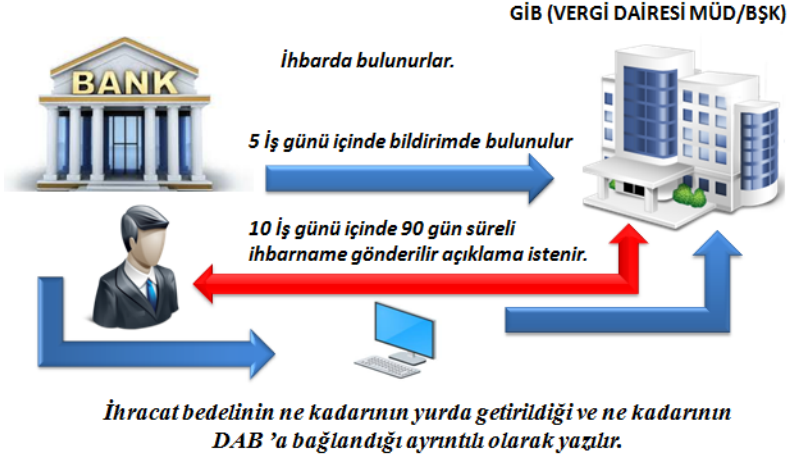
Sıra	Değiştirilen Madde No.	Eski Düzenleme	Yeni Düzenleme
6	23/6 İhracat hesabının kapatılması	—	Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde kiralama yoluyla yapılan ihracatta; sözleşme sürelerinin 180 günden fazla olması ve 180 gün sonunda sözleşmenin vadesi gelmemiş borçları da içermesi, aylık kira ücreti toplamının 15.000,- ABD Doları veya karşılığı döviz ya da Türk Lirasını geçmemesi halinde kiralananın toplam değeri göz önüne alınmaksızın ihracat hesabı doğrudan bankalarca veya ihtarname süresi ile ek süreler içinde kalınması koşuluyla Vergi Daireleri tarafından terkin edilerek kapatılır.

Sıra	Değiştirilen Madde No.	Eski Düzenleme	Yeni Düzenleme
7	4/6	—	İHRACAT BEDELİNİN YURDA GETİRİLMESİNDE İSTİSNA TANINAN ÜLKELER 1- Afganistan 2- Angola 3- Belarus 4- Benin 5- Cibuti 6- Etiyopya 7- Fildişi Sahili 8- Filistin 9- Gabon 10- Gana 11- Gine 12- İran 13- Kamerun 14- Kenya 15- Kırgızistan 16- Kuzey Kore 17- Küba 18- Liberya 19- Lübnan 20- Moldova 21- Nijerya 22- Senegal 23- Somali 24- Sudan 25- Suriye 26- Suudi Arabistan 27- Tacikistan 28- Tanzanya 29- Venezuela

Sıra	Değiştirilen Madde No.	Eski Düzenleme	Yeni Düzenleme
8	22/1	—	İHRACAT BEDELİNİN YURDA GETİRİLMESİNDE GÜMRÜK BEYANNAMESİNDE YER ALAN TUTARIN YÜZDE ELLİSİNİN TASARRUFUNUN SERBEST BIRAKILDIĞI ÜLKELER 1- Azerbaycan 2- Cezayir 3- Fas 4- Kazakistan 5- Mısır 6- Özbekistan 7- Tunus 8- Türkmenistan 9- Ukrayna 10- Yemen

³ *(R.Bülent Demirbağ-Hazine Başkontrolörü)

3 R.Bülent Demirbağ* ; İstanbul İhracatçılar Birliği , “ İhracat Bedellerinin Yurda Getirilmesi “ Zoom Webinar,3.Kasım.2011

Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince ihracat hesabının kapatılması için ilgililere ihbardan itibaren 10 iş günü içinde 90 gün süreli ihtarname gönderilir. İhracatçılarca bu ihtar süresi içinde ihracat hesabının kapatılması veya mücbir sebep halinin ya da haklı durumun ilgili *Vergi Dairesi Başkanlığı* veya *Vergi Dairesi Müdürlüğüne* belgelenmesi gerekir.

Bu Genelgenin 28 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki işlemlerden 90 günlük ihtar süresi sonunda ka-

patılmayanlar için *Vergi Dairesi Başkanlıkları* veya *Vergi Dairesi Müdürlüklerince Cumhuriyet Savcılıklarına* 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bildirimde bulunulur ve *Bakanlığa ihbara ilişkin* bilgi verilir.

Vergi Dairesi Başkanlıkları /Vergi Dairesi Müdürlüklerince ihracat hesabının kapatılması için ilgililere ihbardan itibaren 10 iş günü içinde 90 gün süreli ihtarname gönderilir. *İhracatçılarca* bu ihtar süresi içinde ihracat hesabının kapatılması veya mücbir sebep halinin ya da haklı durumun ilgili *Vergi Dairesi Başkanlığı /Vergi Dairesi Müdürlüğüne* belgelenmesi gerekir.

Özetlemeke gerekirse 5.düzenleme ile belirttiğimiz ve uygulaması kaldırılan BPO ise bildirim ve belgelendirme olmayıp ; bir bankanın alıcı müşterisi için satıcının bankasına karşı girdiği geri dönülmez bir yükümlülük olup kaldırılan kısaca iki banka arasındaki yükümlülüktür diyebiliriz.

8. Düzenleme

İHRACAT GENELGESİ

“Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Genelgenin amacı, ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin

usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Genelge, 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu

Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile

4/9/2018 tarihli ve 30525 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma

Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-

32/48)’in 12 nci maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır

SONUÇ

Çalışmamızda ayrıntılı açıkladığımız üzere Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararla ilgili ilk düzenlemelerden sonra esaslı değişiklik 2008 tarihinde ihracat bedellerinin Döviz Alım Belgesine bağlanması zorunluluğu'nun kaldırılmasıdır.

İhracatın desteklenmesi yurda döviz girişinin artırılmasına yönelik pek çok düzenleme yapılmıştır. Son yıllarda konjktürel gelişmeler sonucu özellikle 2018 yılından itibaren Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklikler ard arda olmuştur.

Çalışmamız elbetteki bütün değişiklikleri içermemektedir.32 sayılı kararda son yapılan düzenlemeyi Döviz Bedelleri üzerinden kronolojik sırayla aktarırken amacımız Bakanlığın bütünleştirici bir düzenleme yapmasına kadar kavram ve uygulama bütünselliğine katkı sağlamaktır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

32 Sayılı Karar

Gelir İdaresi Başkanlığı Özelgeleri

Merkez Bankası İhracat Genelgeleri

İstanbul İhracatçılar Birliği , “ İhracat Bedellerinin Yurda
Getirilmesi “ Zoom Webinar, 3 Kasım 2011

EKLER:

1- İHRACAT KABUL BELGESİ:

İhracat Bedeli Kabul Belgesi
Seri No:
Tarih:
Banka Adı-Şubesi:
İhracat Bedelini Yurda Getiren Kişinin/Firmanın
Urvanı/Adı Soyadı:
T.C. Kimlik Numarası/ Vergi Kimlik Numarası :
Gümrük Beyannamesinin
Numarası:
Tarihi:
İhracatçı Urvanı:
28 inci Hanesinde Kayıtlı Banka:
22 nci Hanesinde Kayıtlı Tutar- Para Birimi:
46 ncı Hanesinde Kayıtlı Tutar:
Filili İhraç Tarihi:
Bedel Getirme Süresi Sona:
Yurda Getirilen Bedelin
Yurda Getiriliş Şekli (Banka Transferi /Efektif):
Tutar-Para Birimi:
Hesaba Geçiş Tarihi:
Geldiği Ülke:
Varsa SWIFT Referans Numarası/ Nakit Beyan Formu Sayısı:
Banka Referans Numarası:
Varsa Mahsup Edilen Tutar:
Mahsup Tarihi:
Mahsup Sebebi:

2- DÖVİZ GELİRLERİ BEYAN FORMU

DÖVİZ GELİRLERİ BEYAN FORMU

FİRMA BİLGİLERİ

FİRMA ÜNVANI	Ş TİC.LTD.ŞTİ.
FİRMA VERGİ KİMLİK NO.	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
FİRMA İKAMET ADRESİ	YEŞİŞBAYIR MAH.YAPI CAD.NO:21/A HADIMKÖY ARNAVUTKÖY İSTANBUL

DÖVİZ GELİRLERİ*

	YIL		
	2018	2019	2020
DOĞRUDAN KAZANILAN GELİRLER**	45.000.000,00-TL	65.000.000,00-TL	75.000.000,00,00-TL
DEVREDİLEN GELİRLER			
DEVRALINAN GELİRLER			
TOPLAM	45.000.000,00-TL	65.000.000,00-TL	75.000.000,00TL

GELİRİN DEVREDİLDİĞİ FİRMA BİLGİLERİ

FİRMA ÜNVANI	
FİRMA VERGİ KİMLİK NO.	
FİRMA İKAMET ADRESİ	
DEVREDİLEN TUTAR (TÜRK LİRASI)	

DEVREDİLEN YIL	/
DEVRE İLİŞKİN MUVAFAKATNAME TARİHİ VE SAYISI***	
DEVRE KONU GÜMRÜK BEYANNAMESİ TARİHİ VE NUMARASI	
DEVRE KONU FATURA TARİHİ VE NUMARASI	

GELİRİN DEVRALINDIĞI FİRMA BİLGİLERİ

FİRMA ÜNVANI	/
FİRMA VERGİ KİMLİK NO.	
FİRMA İKAMET ADRESİ	
DEVREDİLEN TUTAR (TÜRK LİRASI)	
DEVREDİLEN YIL	
DEVRE İLİŞKİN MUVAFAKATNAME TARİHİ VE SAYISI**	
DEVRE KONU GÜMRÜK BEYANNAMESİ TARİHİ VE NUMARASI	
DEVRE KONU FATURA TARİHİ VE NUMARASI	

* Bu bölümde döviz gelirlerinin Türk lirası karşılıkları belirtilir.

** Serbest bölgelere yapılan satışlar, ilgili malların serbest bölgelerden üçüncü ülkelere satıldığının tevsiki kaydıyla bu bölüme eklenir.

*** Muvafakatnamelerin bir örneği form ekinde bankalara ibraz edilir.

3- SMMM / YMM DÖVİZ GELİRLERİ UYGUNLUK TESPİT RAPOR ÖRNEĞİ

RAPOR SAYISI : Xxxxxx

İstanbul, .../.../2021

RAPOR EKİ : 1

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR / SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR DÖVİZ GELİRİ UYGUNLUK TESPİT RAPORU

	Adı-Soyadı :
	Bağlı Olduğu Oda :
İncelemeyi Yapan	Büro Adresi :
Serbest Muhasebeci Mali	Ruhsat Numarası :
Müşavirin	Oda Sicil
	Numarası :
	Büro Sicil
	Numarası :
	Kaşe Numarası :
	Vergi Dairesi / No :
	Telefon Numarası :
	Faks Numarası

Tespiti Yapılan
Mükellefin

Unvanı :
İş i :
Adresi :
Vergi Dairesi :
Hesap No'su :
Sermayesi :
Telefon Numarası :

SONUÇ

Raporun Sonuç
bölümünde açıklanmıştır.

I- GENEL BİLGİ :

xxxxxxxx Vergi Dairesi Müdürlüğü 'nün xxxxxxxxxxx sicil numaralı mükellefi olan xxxxxxxx ; xxxxxxxxxxx adresinde xxxxxxxx işi ile uğraşmaktadır.

A-Kurum Ortakları Hakkında Bilgi :

Kurumun % 10 ve daha fazla hisseye sahip ortaklarının adları, adresleri ve T.C kimlik numaraları aşağıdaki gibidir.

Ortağın Adı Soyadı Hissesi Adres T.C Kimlik / Vergi Sicil No

Şirket Müdürü xxxxxxxx olup , 10 yıllığına bu göreve seçilmişlerdir.

B- İletişim Araçları Hakkında Bilgi :

Kuruma ait xxx xx xxx (Pbx) , numaralı telefon ile 0 212 xxx xx xx faks numarası olup kurum adına kayıtlıdır.

II-USUL İNCELEMELERİ

A-Yasal Defterlerin Tasdikine İlişkin Bilgiler :

Tespitin Yapıldığı Yıla Ait Defter Bilgileri

Yılı Defter Adı Tasdik Mercii Tasdik Tarihi Yevmiye No /ETTN

Şirket E-Defter kapsamında olup, Gelir İdaresi Başkanlığınca düzenlenen E-Defter beratını ; Yevmiye ve Defteri Kebir defterleri için xxx/xx/xxx tarihinde almıştır. ETTN: 'dir.

III- HESAP İNCELEMELERİ :

25 Ocak 2018 Tarih ve 30312 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ‘Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı karara ilişkin Tebliğ (Tebliği No:2008-32/34)’de de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2018-32/46)’in 2. Maddesi 02.05.2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Buna göre ; 2018 – 2019 ve 2020 yılları döviz gelirleri incelenmiş olup , ayrıca yasal defter ve belgeler üzerinden gerekli incelemeler yapılmıştır.

Yapılan incelemeler sonucun da; **2018** yılında xxxxxx-TL, **2019** yılında xxxxxx-TL ve **2020** yılında xxxxxx-TL olmak üzere **Toplam xxxxxx-TL Navlun** geliri elde edildiği tespit edilmiştir.

32 Sayılı Karar’a ve TCMB’nin 2 Mayıs 2018 tarihli Sermaye Hareketleri Genelgesinde yer alan döviz geliri tanımına ve ilgili düzenlemelere uygun olarak düzenlendiği,

Döviz geliri olarak bildirilen tutarların, 32 sayılı Kararın 2 nci maddesinin (y) bendi uyarınca ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerden elde edilen gelirler olduğu,

Döviz geliri olarak kabul edilen ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyet gelirleri; 2017/4 sayılı Tebliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan işlemlerden elde edilen gelirler ile yurt dışı yerleşiklerden tahsil edildiğinin tevsiki kaydıyla Bakanlıkça uygun görülen diğer ticari faaliyetlerden elde edilen gelir olduğu,

2017/4 sayılı Tebliğ kapsamında yer alan ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerden elde edilen gelirler hariç olmak üzere yurt içinde yerleşiklerden elde edilen dövizler bu Genelge kapsamında döviz geliri olarak kabul edilmediğinden bu tür gelirlerin döviz geliri hesaplamasına dahil edilmediği,

Tespiti yapılmıştır.

IV- SONUÇ :

Merkez adresi ; xxxxxxxxxxxx olan xxxxxxxxxxx Tic. Ltd.Şti.'nin;

Döviz Gelir Beyanı' formunda belirtilen tutarların uygun olduğu tespit edilmiştir.

Yeminli Mali Müşavir / Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

Ek:

- Faaliyet belgesi**
- Döviz Geliri Beyan Formu**

4- TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARA İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO:2008-32/48) İLE İLGİLİ OLARAK SIKÇA SORULAN SORULAR

İlgili Tebliğ / TCMB Genelgesi içerisinde ülkeler üç gruba ayrılmıştır. İhracat bedellerinin yurda getirilmesi buna göre yapılacaktır.

Genel Ülkeler

**İhracat Bedellerinin
½'si getirilmesi
yeterli görülen
ülkeler**

**İhracat bedellerinin
yurtda getirilmesi
zorunlu tutulmayan
ülkeler**

1. İhracatçının hesabına yurt içi hesaplardan döviz veya Türk parası cinsinden ihracat bedeli ödemesi yapılması halinde bankalarca yurt içi hesaplardan yapılan söz konusu ödemelere ilişkin olarak Döviz Alım Belgesi (DAB) düzenlenmesi mümkün müdür? Yurt içi hesaplardan ihracat bedeli alış yapılabilmesinin şartları nelerdir?

İhracat hesaplarının kapatılabilmesi için kural olarak ihracat bedellerinin yurt dışından havale olarak, yolcu beraberinde efektif olarak veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İhracat Genelgesi'nin 13 üncü maddesinde belirtilen yöntemlerle tahsil edilmesi gerekmektedir. Ancak TCMB'nin 6 Kasım 2018 tarihli İhracat Genelgesinin 8 inci maddesinin yedinci fıkrasında bu kurala bir istisna getirilmiş bulunmaktadır. Söz konusu hüküm uyarınca ihracatçı firmalar tarafından gerçekleştirilen ihracata ilişkin bazı ödemelerin ihracatçı firma dışındaki ithalatçı, tedarikçi, aracı gibi ihracatla ilgisi olan Türkiye'de yerleşik farklı firmaların yurt içi hesaplarına gönderilmesi halinde anılan firmaların yurt içi hesaplarından döviz veya Türk parası cinsinden ihracatçının hesabına yapılan havale-

lerin anılan maddede yer alan şartların yerine getirilmesi kaydıyla bankalarca ihracat bedeli olarak kabul edilerek alışının yapılması (DAB düzenlenmesi) mümkündür.

İhracatla ilgili firmalarca yurt içi hesaplardan ödenen bedele ilişkin olarak bankalarca DAB düzenlenebilmesi için yurt dışından ihracat bedeli tutar kadar döviz veya Türk parası geldiğinin satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, gümrük beyannamesi, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi, 2018-32/48 sayılı Tebliğde yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığının tespit edilmesi gerekmektedir.

2. İhracatçının hesabına gelen ihracat bedelinin DAB düzenlenmeden ihracatçı tarafından hesaptan çekilmesi ve daha sonra efektif olarak bankaya getirilerek önceden çekilen tutarın ihracat bedeli olduğunun belirtilmesi halinde bankalarca söz konusu efektif için DAB düzenlenmesi mümkün müdür?

TCMB'nin 6 Kasım 2018 tarihli İhracat Genelgesinin 12 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca serbest olarak kullanılan ihracat bedeli için DAB düzenlenmesi

anılan hükümde yer alan şartların yerine getirilmesi halinde mümkün bulunmaktadır. Serbest kullanılan ihracat bedelinin başka bir banka tarafından alınabilmesi için söz konusu bedelin yurt dışından geldiğine ilişkin aracı banka yazısının ibrazı veya alış işlemini yapacak banka tarafından efektiflerin havale olarak geldiğine ilişkin ilgili bankanın teyidinin alınması gerekmektedir.

Öte yandan, serbest olarak kullanılan ihracat bedelinin aynı banka tarafından ihracat bedeli olarak alışının yapılması için serbest tasarruf edilen efektifin yurt dışı kaynaklı olduğunun satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, gümrük beyannamesi, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi, 2018-32/48 sayılı Tebliğde yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığının tespit edilmesi ve başka bir bankaya yurt dışından geldiğine ilişkin yazı verilmediğinin tevsiki gerekmektedir.

3. İhracatçının hesabına gelen ihracat bedelinin DAB düzenlenmeden ihracatçı tarafından başka bir hesaba transfer edilmesi ve daha sonra ihracatçının hesabına yurt içindeki başka bir hesaptan söz konusu tutarın tekrar transfer edilmesi halinde bankalarca

söz konusu bedeller için DAB düzenlenmesi mümkün müdür?

TCMB'nin 6 Kasım 2018 tarihli İhracat Genelgesinin 8 nci maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca serbest olarak kullanılan ihracat bedeli için DAB düzenlenmesi anılan hükümde yer alan şartların yerine getirilmesi halinde mümkün bulunmaktadır.

Hesaba ilk transfer edilen bedelin ihracat işlemi ile ilgili ve yurt dışı kaynaklı olduğunun satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, gümrük beyannamesi, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi,

2018-32/48 sayılı Tebliğde yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığının tespit edilmesi, işlem ve kişilerle ilgili uluslararası yaptırımların dikkate alınması ve başka bir bankaya bedelin yurt dışından geldiğine ilişkin yazı verilmediğinin tevsiki kaydıyla söz konusu bedelin ihracat bedeli olarak kabul edilerek alışının yapılması mümkündür.

4. İthalatçı dışında başka yerlerden gelen ihracat bedellerinin bankalar tarafından alışının yapılarak DA-B'a bağlanması mümkün müdür?

Evet, mümkündür.

Bahse konu Genelge'nin 11 inci maddesinin birinci fıkrasına göre; gümrük beyannamesinde kayıtlı alıcı firma veya bu firma dışındaki gerçek veya tüzel kişiler tarafından yurt dışından havale olarak gönderilen dövizin, herhangi bir referans veya fatura numarasıyla irtibatlandırılmış olup olmadığına bakılmaksızın ihracatçının beyan edeceği gümrük beyannamesi konusu ihracatın bedeli olarak alışının yapılması mümkündür.

Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre; ihracatçı firmaların yurt dışında bulunan bankalardaki hesaplarından Türkiye'deki bankalardaki hesaplarına ihracat bedeli açıklaması ile yapılan transferlerin bankalarca ihracat bedeli olarak alış, söz konusu hesaba ihracatçının Türkiye'deki hesaplarından veya yurtdışındaki başka hesaplarından para transfer edilmediğinin, gümrük beyannamesi tarihinden sonraki 180 güne ait hesap hareketlerini gösterir

belgelerin aracı bankalara ibraz edilmesi ve aracı banka-
ca hesap hareketlerinin kontrolü suretiyle durumu teyit
etmesi kaydıyla yapılabilir.

Ayrıca mezkur Genelge'nin 8 nci maddesinin yedinci fı-
krası hükmü uyarınca, ihracatçı firma dışındaki ithalatçı,
tedarikçi, aracı vb. olan Türkiye'de yerleşik farklı firma-
ların yurt içi hesaplarına gönderilen ihracat bedellerin-
de; yurt dışından ihracat bedeli tutar kadar döviz veya
Türk parası geldiğinin satış sözleşmesi, kesin veya pro-
forma fatura, gümrük beyannamesi, banka hesap özeti
gibi belgelerle tevsik edilmesi, 2018-32/48 sayılı Tebliğ-
de yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığı-
nın tespit edilmesi ile işlem ve kişilerle ilgili uluslararası
yaptırımların dikkate alınması kaydıyla; anılan firmaların
yurt içi hesaplarından döviz veya Türk parası cinsinden
ihracatçının hesabına yapılan havalelerin ihracat bedeli
olarak kabul edilerek alışının yapılması mümkündür.

**5. İhracat bedellerinin gümrük beyannamesinde be-
yan edilenden farklı bir döviz üzerinden yurda geti-
rilmesi mümkün müdür? (Örneğin gümrük beyan-**

namesinde ihracat bedeli Japon Yeni olarak beyan edilmiş olup, ihracat bedelinin yurda Amerikan Doları olarak getirilmesi)

Anılan Genelge'nin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; ihracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas olup, bedelin beyan edilenden farklı bir döviz üzerinden getirilmesi mümkündür.

Ek olarak, mezkur Genelge'nin 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında, gümrük beyannamesinin 22 nci hanesinde kayıtlı döviz cinsi ile ihracatçıya ödenen döviz cinsinin farklı olması halinde kapatma işlemleri için yapılacak hesaplamalarda, fiili ihraç tarihindeki Merkez Bankası çapraz kurlarının kullanılması gerektiği hükme bağlanmıştır.

6. Gümrük beyannamesinin 22 nci hanesinde ihracat bedeli döviz olarak belirtilmiş. Bu ihracata ilişkin bedeli Türk lirası olarak yurda getirebilir miyim?

Hayır. GB'de ihracat bedeli döviz olarak belirtildiyse döviz olarak yurda getirilmelidir. İhracat bedelinin GB'nin 22

nci hanesinde beyan edilenden farklı bir döviz cinsi olarak da yurda getirilmesi mümkündür.

Ancak; söz konusu ihracat Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gerçekleştirilmiş ise ilgili belgeler döviz olarak düzenlenmiş olsa dahi ihracat bedeli Türk lirası olarak tahsil edilebilir.

7. İran ve Suriye'ye gerçekleştirilen ihracat işlemleri söz konusu Tebliğ kapsamında mıdır?

İran ve Suriye'ye yapılan ihracata ilişkin bedellerin yurda getirilme zorunluluğu bulunmamaktadır.

8. İhracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı Afganistan, Irak ve Libya'ya yapılan ihracat işlemlerinin tahsilinde nasıl bir yol izlenmelidir?

Bahse konu Genelge'nin 8 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca; suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanına yönelik mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı Afganistan, Irak ve

Libya'ya yapılan ihracat işlemlerinde ihracat bedelinin bankalarca tahsilinin; ithalatçının Türkiye'deki bankalarda bulunan hesaplarından transferi yoluyla veya ihracat bedelinin ihracat işlemiyle ilişkisi kurulmak şartıyla üçüncü bir ülkeden bankalar aracılığıyla transferi yoluyla veya ihracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya proforma fatura) ile gümrük beyannamesi ibraz edilmek kaydıyla Nakit Beyan Formu aranmaksızın efektif olarak yapılması mümkündür.

9. Bankacılık sisteminin gelişmediği Türki Cumhuriyetler, Yemen ve Afrika Kıtası'nda yer alan Gana, Angola, Gabon, Nijerya, Gambiya, Kongo, Malavi, Senegal ve Fildişi gibi ülkelere gerçekleştirilen ihracat işlemlerinin anılan Tebliğ'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrasından muaf tutulması mümkün müdür?

Mümkün değildir. Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından yukarıda sayılan ülkelere ve benzeri şekilde bankacılık sisteminin gelişmediği diğer ülkelere gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedeller, ithalatçının ödemesini müteakip doğrudan ve gecikmeksizin ihracata aracılık

eden bankaya transfer edilir veya getirilir. Bedellerin yurda getirilme süresi fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günü geçemez. Söz konusu bedellerin en az %80'inin bir bankaya satılması zorunludur.

10. Aracı banka ne demektir?

Aracı banka, gümrük beyannamesinin 28 inci hanesinde kayıtlı banka veya ihracatçı tarafından ihracat hesabının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmek üzere gümrük beyannamesi ibraz edilerek anlaşma sağlanan banka anlamına gelmektedir.

İhracatçı tarafından ihracat hesabının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmek üzere gümrük beyannamesi ibraz edilerek anlaşma sağlanan bankanın gümrük beyannamesinin 28 inci hanesinde beyan edilen bankadan farklı olması durumunda, belirlenen aracı bankanın gümrük beyannamesinin 28 inci hanesinde beyan edilen bankaya yazılı olarak bildirimde bulunması gerekmektedir.

Peşin ödeme ya da gümrük beyannamesinde peşin ödeme ile diğer ödeme şekillerinin birlikte beyan edildiği iş-

lemlerde, ihracat hesabının, peşin bedel alışını yapan banka nezdinde kapatılması gerekmektedir.

11. Aracı banka ihracat hesabımı nasıl kapatacak?

İhracat bedellerinin (avans dâhil) fiili ihraç tarihinden itibaren yurda getirilerek en az %80'inin fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde bir bankaya satılması halinde ihracat hesabı aracı banka nezdinde kapatılır. (İlgili durumlarda söz konusu Tebliğ'in 7 nci maddesinde ve söz konusu Genelge'nin 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasındaki süreler uygulanır.)

İhracat bedelinin fiili ihraçtan sonra tahsil edildiği ödeme şekillerinde, ihracat bedeli aracı bankadan farklı bir bankaya gönderilmiş ise ihracat hesabının aracı banka tarafından kapatılabilmesi için bedel alışını yapan banka tarafından düzenlenen döviz alım belgesinin ve ibraz edilmiş ise gümrük beyannamesinin bir fotokopisini ihracat hesabını kapatacak olan aracı bankaya göndermesi gerekmektedir.

Peşin ödeme ya da gümrük beyannamesinde peşin ödeme ile diğer ödeme şekillerinin birlikte beyan edildiği iş-

lemlerde, ihracat hesabının, peşin bedel alışını yapan banka nezdinde kapatılması gerekmektedir.

12. Peşin ödeme durumunda peşin bedel alışını yapan bankadan başka bir bankayı aracı banka olarak seçmem mümkün müdür?

Peşin ödeme durumunda peşin bedel alışını yapan bankadan başka bir banka GB’de aracı banka olarak seçilse bile peşin bedel alışını yapan bankanın ihracat hesabının kendisi tarafından takip edildiğine dair GB’nin 28 nci hanesinde beyan edilen bankaya bildirimde bulunması zorunludur.

13. Mal bedelinin bir kısmının peşin veya mal mukabili veya akreditif olduğu durumlarda ödeme şekli “peşin ödeme” dışında ödeme şekilleri olan GB’lerle ihracat hesabının kapatılması mümkün müdür?

Peşin bedelin ödeme şekli akreditifli, vesaik mukabili, mal mukabili veya kabul kredili olan GB’lere ya da peşin ödeme şekliyle beraber diğer ödeme şekillerinden birinin belirtildiği GB’lere ilişkin ihracat hesaplarının kapatılmasında kullanılması; ihracatçının yazılı beyanıyla birlikte

İlgili GB'nin peşin bedele ilişkin DAB'ı düzenleyen bankaya ibrazı kaydıyla mümkündür.

14. 04.09.2018 tarihinden (Tebliğ'in yayımından) önce peşin ihracat bedeli tahsil ettim ve tahsil ettiğim bedeli kullandım. Söz konusu bedele ilişkin ihracatı 04.09.2018 tarihinden sonra gerçekleştirdim. İhracat hesabımı nasıl kapatacağım?

Söz konusu Tebliğ'in yayımı tarihinden sonra fiili ihracatı gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin olarak, ihracatçıya 04.09.2018 tarihinden önce yapılan peşin ihracat bedeli ödemeleri anılan Tebliğ kapsamında yer almamaktadır. Söz konusu ihracata ilişkin hesapların kapatılması için eksik kalan tutardaki ihracat bedellerinin ithalatçı tarafından 04.09.2018 tarihinden önce ihracatçıya ödendiğinin aracı bankaya tevsik edilmesi gerekmektedir.

Ancak; söz konusu ihracata ilişkin olarak ihracatçıya 04.09.2018 tarihinden sonra gönderilen ihracat bedellerinin anılan Tebliğ kapsamında yurda getirilmesi ve %80'inin bir bankaya satılması gerekmektedir.

15. Yurt dışından/ yurt içinden kredi kullanmıştım. İhracat bedellerimi söz konusu krediye ilişkin ödemeler ile mahsup edebilir miyim?

İhracat bedellerinin bedel getirme süresi içinde yurda getirilmesi ve bu süre içinde mahsup işlemleri için aracı bankaya başvurulması halinde ihracat bedellerinin söz konusu kredi ödemeleri ile mahsup edilmesi mümkündür. Ancak; ihracat bedellerinin mahsuben ödemede kullanılacak kısmının mahsup tarihinden önce alışının yapılmamış olması şarttır.

Mahsup işlemlerinin gerçekleştirilmesi sonrasında kalan tutarın %80'inin bir bankaya satılması zorunludur.

16. Yurt dışındaki bankaya stoklarımı teminat göstererek emtia kredisi kullanmıştım. Teminat olarak gösterdiğim stokların ihracatına ilişkin bedellerin söz konusu krediye ilişkin ödemeler ile mahsup edilebilmesi için ihracat bedellerini süresi içinde yurda getirmek zorunda mıyım?

Yurt dışından emtia kredisi kullanırken teminat olarak verilen stoklarının ihracatında, ihraç bedellerinin yurda geti-

rilme süresi içinde kalınması ve ilgili kredi sözleşmesinin ve kredi ödemesini tevsik edici belgelerin bankalara ibrazı kaydıyla, ihracat bedellerinin söz konusu emtia kredisi ödemeleri ile mahsup edilmesi durumunda, mahsup edilen tutarların yurda getirilmesi zorunlu değildir. Ancak mahsup sonrası kalan tutarın yurda getirilerek %80'inin bir bankaya satılması zorunludur.

17. Yurt dışındaki bir firma ile hem ihracat, hem de ithalat yapıyoruz. Söz konusu firma ile gerçekleştirdiğim ihracata ilişkin bedellerinin aynı firmadan yaptığım ithalata ilişkin ödemeler ile mahsup edebilir miyim? Mahsup işlemi için ihracat bedellerini süresi içinde yurda getirmek zorunda mıyım?

Mal ihraç ve ithalinde, tarafların aynı kişiler olması ve ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, hem ihracata hem de ithalata ilişkin gümrük beyannamelerinin bankalara ibrazı durumunda mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkün olup, mahsup edilen tutarların yurda getirilmesi zorunlu değildir. Ancak mahsup sonrası kalan tutarın yurda getirilerek %80'inin bir bankaya satılması zorunludur.

18. A firmasına gerçekleştirdiğim ihracata ilişkin bedelleri B firmasından gerçekleştirdiğim ithalata ilişkin ödemeler ile mahsup etmem mümkün müdür?

Mal ihraç ve ithalinde, tarafların farklı kişiler olması ve ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, hem ihracata hem de ithalata ilişkin gümrük beyannamelerinin bankalara ibrazı durumunda mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkündür. Bu kapsamda mahsup edilecek tutarların yurda getirilmiş olması gerekmektedir. Mahsup sonrası kalan tutarın da %80'inin bir bankaya satılması zorunludur.

Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yurt dışından geçici olarak ithal edilen ve işçilik uygulanarak ihraç edilen mallara ilişkin işlemlerde tarafların aynı ya da farklı kişiler olmasına bakılmaksızın ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, ilgili GB'lerin bankalara ibrazı durumunda mal ihraç ve ithal bedellerinin yurda getirilmesine gerek kalmadan bankalarca mahsubu mümkündür. Ancak mahsup sonrası kalan tutarın %80'inin bir bankaya satılması zorunludur.

19. 100.000 ABD doları veya eşitini aşmayan ihracat bedellerinin tasarrufu serbest mi?

Hayır, bahse konu Genelge'nin 22 nci maddesinin birinci fıkrası gereğince; 5.000,- ABD doları veya karşılığı Türk lirasını geçmeyen tutardaki ihracat işlemlerinde bedellerin tamamının tasarrufu serbest olmakla birlikte, bu tutarları aşan ve anılan madde gereğince ihracatçının serbest kullanımına bırakılmayan satış ve ihracat bedellerinin takibatı yapılmaktadır.

Diğer taraftan, anılan Genelge'nin 28 inci maddesi gereğince, her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;

a) 100.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, mücbir sebeplerin varlığı dikkate alınmaksızın beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca veya 90 günlük ihtarname süresi içinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlıkları/Müdürlüklerince ödeme şekline bakılmaksızın,

b) 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, mücbir sebep halleri göz önünde bulundurulmak sure-

tiyle beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne terkin edilmek suretiyle kapatılacak olup, 200.000 ABD doları veya eşitini aşan noksanlığı olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri Bakanlığımızca sonuçlandırılacaktır.

20. Söz konusu Genelge kapsamında yurda getirilme zorunluluğu bulunmayan ihracat şekilleri nelerdir?

Hizmet ihracatı, transit ticaret, Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış, Türkiye'de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satış, mikro ihracat ve 5.000,- ABD doları veya karşılığı Türk lirasını geçmeyen tutardaki ihracat işlemlerinde bedellerin tamamının tasarrufu serbest bulunmaktadır. Dolayısıyla, söz konusu ihracat şekillerine ait bedellerin tasarrufu serbest bulunmakta olup, bahse konu ihracatlara ilişkin tutarlar için döviz alım belgesi düzenlenmesi zorunluluğu da bulunmamaktadır.

21. Serbest Bölgelere yapılan ihracatlara ilişkin bedellerin yurda getirilmesi zorunluluğu bulunmakta mıdır?

Serbest Bölgelere yapılan ihracat işlemleri bahse konu Tebliğ hükümleri kapsamında yer almakta olup, serbest bölgelere yapılan ihracata ait bedellerin fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içerisinde yurda getirilmesi ve %80'in bankalara satılması zorunludur. Diğer taraftan, gümrük beyannamesi düzenlenmeden, Serbest Bölge İşlem Formu (SBİF) ile Serbest Bölgelere yapılan, 5.000,- ABD Dolarını geçmeyen ihracatlarda; söz konusu ihracata ait bedellerin tasarrufu serbest olup, bahse konu ihracata ilişkin tutarlar için döviz alım belgesi düzenlenmesi zorunluluğu da bulunmamaktadır. Ayrıca, Serbest Bölgelerden üçüncü ülkelere yapılan ihracatlar mezkûr Tebliğ kapsamında yer almamaktadır. Dolayısıyla, üçüncü ülkelere yapılan ihracatlara ait bedellerin tasarrufu serbesttir.

22. Yurt içinde serbest dolaşımda bulunan mallarını gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere, gümrüksüz satış mağazalarına/gümrüksüz satış

mağazalarının depolarına antrepo rejimi kapsamında antrepo beyannamesi ile ihraç ettim. Bu işleme ilişkin bedelleri 180 gün içinde yurda getirip, %80'ini DAB'a bağlamam gerekiyor mu?

Hayır. 6 Kasım 2018 tarihli İhracat Genelgesi'nin 4 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca söz konusu bedellerin 180 gün içinde yurda getirilmesi ve %80'inin DAB'a bağlanması zorunlu değildir.

23. İhracat bedelinin %80'ini yurda getirip bozdursam yeterli olur mu?

Hayır, anılan Tebliğ ile Genelge'nin indirim ve mahsuba ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ihracata ilişkin bedellerin tamamının yurda getirilmesi ve söz konusu bedellerin en az %80'inin bir bankaya satılması ile ihracat bedellerini alan bankaca Döviz Alım Belgesi (DAB) düzenlenmesi gerekmektedir. Genelge'nin 28 inci maddesinde belirtilen hükümler saklıdır.

24. İhracat bedellerinin mevzuatta öngörülen süre içerisinde yurda getirilememesi halinde ne yapılmaktadır?

2008-32/48 sayılı Tebliğ'in 8 inci maddesine göre, süresi içerisinde kapatılamayan ihracat hesapları aracı bankalarca 5 iş günü içerisinde Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilmekte, ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbarı müteakip 10 iş günü içinde ilgililere hesapların kapatılması için 90 gün süreli ihtarname gönderilerek ek süre verilmektedir. Bu süre içerisinde ihracat bedelinin yurda getirilmesi halinde hesaplar kapatılabilir. Getirilememesi durumunda ise anılan Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin ya da haklı durumun belgelendirilmesi gereklidir.

Anılan Tebliğ'in 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında sayılan mücbir sebep hallerinin varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince altışar aylık dönemler itibarıyla ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ek süre verilir. Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde, hesapların ka-

patılmasına ilişkin altı aya kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden üçer aylık devreler halinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne, altı aylık süreden sonraki ek süre talepleri Bakanlık tarafından incelenip sonuçlandırılır.

25. Söz konusu Tebliğ hükümlerine uyulmaması durumunda nasıl bir yaptırım uygulanacaktır?

Anılan Tebliğ'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında tayin edilen süreler içinde ihracat bedellerini yurda getirmeyenler; 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'un 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, yurda getirmekle yükümlü olunan ihracat bedellerinin rayiç bedelinin % 5'i kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. Diğer taraftan, ithalat, ihracat ve diğer kambiyo işlemlerinde döviz veya Türk Parası kaçırmak kastıyla muvazaalı işlemlerde bulunanlar, yurda getirmekle yükümlü oldukları veya kaçırdıkları kıymetlerin rayiç bedeli kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. Bu fiilin teşebbüs aşamasında kalması halinde verilecek ceza yarı oranında indirilir.

İHRACAT GENELGESİ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Genelgenin amacı, ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Genelge, 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile 4/9/2018 tarihli ve 30525 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018- 32/48)’in 12 nci maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Genelgede geçen;

a) 2018-32/48 sayılı Tebliğ: 4/9/2018 tarihli ve 30525 sa-

yılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)’i,

b) 32 sayılı Karar: 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararı,

c) Aracı Banka: GB’nin 28 inci hanesinde kayıtlı banka veya ihracatçı tarafından ihracat hesabının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmek üzere GB’nin bir örneği/GB bilgileri ibraz edilerek anlaşma sağlanan bankayı,

ç) Bakanlık: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığını,

d) Banka: 32 sayılı Karar’da tanımlanan bankaları,

e) Fiili İhraç Tarihi: Eşyaya ilişkin ihracat beyannamesinin kapanma tarihini,

f) GB: Gümrük Beyannamesini,

g) İBKB: 2018-32/48 sayılı Tebliğ’in ekinde yer alan İhracat Bedeli Kabul Belgesini

ğ) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,

h) Mikro İhracat: 2009/15481 sayılı “4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Karar”ın 126 ncı maddesi kapsamında yer alan eşyalara ilişkin ihracatı,

ı) NBF: Nakit Beyan Formunu ifade eder.

İhracat bedellerinin yurda getirilmesi

MADDE 4 – (1) 2018-32/48 sayılı Tebliğ’in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren fiili ihracatı gerçekleştirilen işlemlere ilişkin ihracat bedellerinin yurda getirilme süresi fiili ihracat tarihinden itibaren 180 günü geçemez. 180 gün azami süre olup bedellerin ithalatçının ödemesini müteakip doğrudan ve gecikmeksizin yurda getirilmesi esastır.

(2) 2018-32/48 sayılı Tebliğ’in yayımı tarihinden önce fiili ihracatı gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedeller 2018-32/48 sayılı Tebliğ hükümleri kapsamında yer almamaktadır.

(3) Özelliği olan ihracat işlemlerine ilişkin olarak bu Genelgenin 7 nci maddesinde belirtilen süreler uygulanır.

(4) İhracat işlemlerine ait sözleşmelerde bedellerin tahsili için fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günden fazla vade öngörülmesi durumunda, bedellerin yurda getirilme süresi vade bitiminden itibaren 90 günü geçemez. Öngörülen vadenin tespiti için ihracatçının yazılı beyanıyla birlikte vade içeren sözleşmenin ya da vadeyi tevsik niteliğini haiz proforma fatura veya poliçenin aracı bankaya ibrazı zorunludur.

(5) Serbest bölgelere yapılan ihracat işlemleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ hükümleri kapsamındadır.

(6) Ek:2’de yer alan ülkelere yapılan ihracat işlemleriyle ilgili olarak 2018-32/48 sayılı Tebliğ’in 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz.¹

(7) Yurt içinde serbest dolaşımda bulunan malların gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere bu mağazalara veya söz konusu mağazaların depolarına antrepo

1 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarih ve 650957 sayılı yazısı.

rejimi kapsamında antrepo beyannamesi ile alındığı işlemler için 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz.

(8) Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketleri tarafından yapılan ihracat işlemlerinde 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz.²

İhracat bedellerinin tahsil şekilleri

MADDE 5 – (1) İhracat bedelleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ödeme şekillerine göre tahsil edilir ve GB'nin 28 inci hanesine tahsil işleminde kullanılan ödeme şekli yazılır. Birden fazla ödeme şeklinin kullanılması durumunda kullanılan diğer ödeme şekilleri GB'nin açıklama kısmına yazılır.

(2) İhracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas olup, bedelin beyan edilenden farklı bir döviz üzerinden getirilmesi mümkündür.

2 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.08.2021 tarih ve 519861 sayılı yazısı.

(3) Türk parası üzerinden yapılan ihracat karşılığında yurda döviz getirilmesi mümkündür.

(4) İhracat bedelinin yolcu beraberinde efektif olarak yurda getirilmesi halinde gümrük idarelerine beyan edilmesi zorunludur.

Peşin döviz

MADDE 6 – (1) Peşin bedel karşılığı ihracatın 24 ay içerisinde yapılması zorunludur. Ancak 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde yer alan mücbir sebep ve haklı durum hallerinin varlığı nedeniyle 24 ay içerisinde ihracat yapılamayacağına anlaşılmaması halinde belirtilen süre dolmadan ihracatçı tarafından peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya mücbir sebep/haklı durum hallerinin 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen şekilde tevsik edilmesi kaydıyla banka tarafından ihracatçıya en fazla 1 yıla kadar ek süre verilebilir. Banka tarafından verilen toplam 1 yıllık ek sürenin sonunda mücbir sebep/haklı durum devamının belgelenmesi halinde ihracatçı hakkında 2018-32/48 sayılı Tebliğ kapsamında yapılacak işlemlere Bakanlık tarafından ka-

rar verilir. Ancak bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan prefinansman kredisi hükümlerine ilişkin açıklamalar saklıdır.³

(2) Peşin döviz karşılığında 24 ay içerisinde ya da birinci fıkra uyarınca verilen ek süre sonunda⁴ ihracat yapılmaması veya bu süre içerisinde peşin döviz tutarının tamamının tek seferde iade edilmemesi durumunda bu tutar kambiyo mevzuatı açısından prefinansman kredisi hükümlerine tabidir. Ancak, tamamı tek seferde iade edilmeyen veya süresi içinde ihracatı gerçekleştirilmeyen peşin döviz tutarının 15.000,- ABD Doları veya karşılığı döviz ya da Türk Lirasını geçmeyen kısmı prefinansman hükümlerine tabi olmaz. Söz konusu peşin dövize ilişkin 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bankalarca Bakanlığa bildirim yapılmaz. Ayrıca⁵, 24 ay tamamlanmadan önce indirim, iskonto veya malda bo-

3 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.09.2021 tarih ve 603399 sayılı yazısı.

4 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.09.2021 tarih ve 603399 sayılı yazısı.

5 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 11.06.2021 tarih ve 353943 sayılı yazısı.

zulma gibi haklı sebeplerin bulunması ve bu durumun ihracatçı tarafından peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya sözleşme ve kesin satış faturasında yapılan değişiklikte tevsik edilmesi halinde peşin bedelin tevsik edilen tutar kadar kısmının iade edilmesi mümkündür. Bu durum dışında kalan kısmi iadelerde kısmi iade tarihinde söz konusu peşin bedel prefinansman hükümlerine tabi olur. Kısmi olsun veya olmasın Bankalarca yalnızca transferi gerçekleştiren kişiye peşin bedelin iadesi mümkündür.

Peşin bedelin iadesine ilişkin KKDF mevzuatı hükümleri saklıdır.⁶

(3) Bankalarca peşin bedel tutarının firma hesabına geldiği tarihten itibaren azami 24 ay içerisinde İBKB düzenlenmesi mümkündür. Ancak, birinci fıkra kapsamında ek süre verilmesi halinde ek süre müddetince de İBKB düzenlenebilir.⁷

6 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 02.10.2020 tarih ve 540702 sayılı yazısı.

7 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.09.2021 tarih ve 603399 sayılı yazısı.

(4) 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in yayımı tarihinden önce ihracatçıya peşin ödenen bedeller 2018-32/48 sayılı Tebliğ hükümleri kapsamında yer almamaktadır.

(5) Peşin bedeller, gönderenin muvafakatı ile devreden ihracatçı firmanın yazılı beyanının alınması ve devralan tarafından tekrar devredilmemek kaydıyla başka bir ihracatçı firmaya devredilebilir.

(6) Devir işlemi, bedelin döviz tevdiat hesabına transfer edildiği tarihten itibaren peşin bedelin kullanım süresi içinde kısmen veya tamamen sadece bir firmaya yapılabilir. Kısmi devir yapılan işlemlerde aynı firmaya bilahare devir yapılması mümkündür.

(7) İBKB düzenlenen işlemlerde;

a) peşin bedelin tamamının devri halinde, bedeli devralan ihracatçı firma adına yeni bir İBKB düzenlenerek üzerine İBKB'nin değişiklik sonucu yeniden düzenlendiğine dair not konulur ve eski İBKB yenisine iliştilir.

b) peşin bedelin kısmen devredilmesi halinde ise devredilen kısım için devralan ihracatçı firma adına İBKB

düzenlenir, daha önce peşin bedelin kabulü sırasında devreden adına düzenlenen İBKB devredilen kısım kadar iptal edilir.

(8) Peşin bedel karşılığı ihracat tutarı olarak GB'nin 22 nci hanesinde kayıtlı toplam fatura bedeli esas alınır.

(9) İhracatçılarca kesin satıştan önce “konsinye avansı” olarak kabulünün yapılması istenen bedellerin kabulü peşin bedel olarak yapılır.

(10) Peşin bedel (ihracat akreditiflerinin peşin ödemeye imkan veren kısımları dâhil) faiz şartıyla gönderilmiş ise peşin bedel karşılığında gelen bedele faiz tutarının ilavesiyle elde edilen tutar kadar ihracat yapılır.

(11) İhracatçılarca, ödeme şekli “Peşin Ödeme” yazılı olan GB'nin bir örneği/GB bilgileri peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya ibraz edilir. Peşin bedelin ödeme şekli akreditifli, vesaik mukabili, mal mukabili veya kabul kredili olan GB'lere ya da peşin ödeme şekliyle beraber diğer ödeme şekillerinden birinin belirtildiği GB'lere ilişkin ihracat hesaplarının kapatılmasında kullanılması; ihracatçının yazılı beyanıyla birlikte ilgili GB'nin bir örne-

ği/GB bilgilerinin peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya ibrazı kaydıyla mümkündür.

(12) Bankalarca peşin bedel hesabı kapatılırken gerekli kontrol yapılarak İBKB'nin firma ve banka nüshasına GB'nin tarih, sayı ve tutarı kaydedilir.

(13) Peşin bedelin transfer edilmesinden/getirilmesinden önceki bir ihracatın, peşin bedelin taahhüdüne sayılmasının talep edilmesi halinde; peşin bedele ait İBKB iptal edilerek taahhüde sayılan GB ile irtibatlı yeni bir İBKB düzenlenir ve üzerine ödeme şekli değişikliği sonucu düzenlendiğine ilişkin not konulur. Peşin bedele ilişkin İBKB tutarının taahhüde sayılan GB tutarından fazla olması halinde ise kalan tutar kadar da peşin bedelle ilgili yeni bir İBKB düzenlenmesi ve iptal edilen İBKB'nin yenisine iliştirilmesi gerekir.

İmalatçı veya tedarikçi firma adına transfer edilen/getirilen peşin bedelin ihracat taahhüdü, aracı ihracatçı vasıtasıyla diğer bir ithalatçıya yapılan ihracata ilişkin GB'de lehine peşin bedel transfer edilen/getirilen imalatçı veya tedarikçi firma unvanının kayıtlı olması veya imalatçı

veya tedarikçi firmanın ihracatçıya düzenlediği faturanın ibrazı halinde kapatılır.

Peşin bedel, ihraç bedellerinin tahsil süresi ile peşin bedelin süresi içinde beyan edilmek kaydıyla peşin bedelin transfer edilmesinden/getirilmesinden önce veya sonra diğer bir ithalatçıya yapılmış olan ihracatın taahhüdüne sayılır. Ancak imalatçı veya tedarikçi firma adına transfer edilen/getirilen peşin dövizlerin aracı ihracatçı vasıtasıyla peşin bedelin transfer edilmesinden/getirilmesinden önce veya sonra diğer bir ithalatçıya yapılmış olan ihracatın taahhüdüne sayılabilmesi için GB’de imalatçı veya tedarikçi firma unvanının kayıtlı olması veya imalatçı veya tedarikçi firmanın ihracatçıya düzenlediği faturanın ibrazı gerekir.

(14) Gemi yapımına ilişkin sözleşmeler kapsamında gerçekleştirilen gemi ihracatı için sözleşmede 24 aydan uzun bir vade öngörülmesi durumunda, peşin bedel karşılığı ihracatın sözleşmede belirtilen vade süresi içerisinde yapılması zorunludur. Öngörülen vadenin tespiti için ihracatçının yazılı beyanıyla birlikte vade içeren sözleşmenin ya da vadeyi tevsik niteliğini haiz proforma fatu-

ra veya poliçenin aracı bankaya ibrazı zorunludur. Peşin döviz karşılığında sözleşmede belirtilen vade süresi içerisinde ihracat yapılmaması veya bu süre içerisinde peşin döviz tutarının tamamının tek seferde iade edilmemesi durumunda bu tutar kambiyo mevzuatı açısından prefinansman kredisi hükümlerine tabidir. Peşin bedelin iadesine ilişkin KKDF mevzuatı hükümleri saklıdır.⁸

(15) İhracat işlemlerinde ihracata ait peşin ödemenin çek ile yapılabilmesi bu Genelgenin 13 üncü maddesinde yer alan hükümlere uyulması şartıyla mümkündür. Çekle yapılan peşin ödemelerde, ilgisine göre bu madde hükümleri kıyasen uygulanır.⁹

Özelliği olan ihracat

MADDE 7 – (1) Yurt dışına müteahhit firmalarca yapılacak ihracatın bedelinin 365 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur.

8 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 22.06.2020 tarih ve 335017 sayılı yazısı.

9 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 09.07.2021 tarih ve 386482 sayılı yazısı.

(2) Konsinye yoluyla yapılacak ihracatta bedellerin kesin satışı müteakip; uluslararası fuar, sergi ve haftalara bedelli olarak satılmak üzere gönderilen malların bedellerinin ise gönderildikleri fuar, sergi veya haftanın bitimini müteakip 180 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur.

(3) İlgili mevzuat hükümlerine göre yurt dışına geçici ihracı yapılan malların verilen süre veya ek süre içinde yurda getirilmemesi veya bu süreler içerisinde satılması halinde satış bedelinin süre bitiminden veya kesin satış tarihinden itibaren 90 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur.

(4) Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde kredili veya kiralama yoluyla yapılan ihracatta, ihracat bedelinin kredili satış veya kiralama sözleşmesinde belirlenen vade tarihlerini izleyen 90 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur.

İhracat bedelinin tahsili ve kabulü

MADDE 8 – (1) Özelliği olan ihracat için 7 nci maddedeki ihraç tarihleri ve süreler saklı kalmak kaydıyla, ihraç edilen malın GB'nin 22 nci hanesinde kayıtlı bedelinin yur-

da getirilerek, fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde İBKB düzenlenmesi zorunludur.

(2) İhracat bedellerinin tahsili, satış sözleşmesinde belirlenen kurallar ve uluslararası ticari uygulamalar çerçevesinde firmaların yazılı beyanına istinaden “Akreditifli Ödeme”, “Vesaik Mukabili Ödeme”, “Mal Mukabili Ödeme”, “Kabul Kredili Akreditifli Ödeme”, “Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme”, “Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme” ve “Peşin Ödeme” şekillerine göre gerçekleştirilir.¹⁰

(3) İhracat bedelleri 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanununun 13 üncü maddesinde belirtilen ödeme hizmeti sağlayıcıları aracılığıyla da yurda getirilebilir. Söz konusu bedellerin ihracat bedeli olarak kabulü bankalar tarafından yapılır. İlgililerce ödeme ve elektronik para kuruluşlarına havale olarak gelen ihracat bedelinin, ilgili kuruluştan efektif olarak alınması ya da bir bankaya havale edilmesi halinde bu efektifin/havalenin bir banka tarafından ihracat bedeli olarak

10 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 01.09.2020 tarih ve 487315 sayılı yazısı.

kabulünün 30 gün içerisinde yapılması gerekmektedir. Ayrıca, söz konusu bedellerin kabulü bu efektifin/havalenin yurt dışından geldiğine ilişkin aracı ödeme/elektronik para kuruluşu yazısının ibrazı veya kabul işlemini yapacak bankaca efektif/havale konusu dövizlerin yurt dışından havale olarak geldiğinin ödeme/elektronik para kuruluşundan yazılı teyidinin alınması kaydıyla yapılır.

(4) Suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanına yönelik mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı Irak ve Libya'ya yapılan ihracat işlemlerinde ihracat bedelinin bankalarca kabulünün;

a) İthalatçının Türkiye'deki bankalarda bulunan hesaplarından transferi yoluyla veya

b) İhracat bedelinin ihracat işlemiyle ilişkisi kurulmak şartıyla üçüncü bir ülkeden bankalar aracılığıyla transferi yoluyla veya

c) İhracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya

proforma fatura) ile GB'nin bir örneği/GB bilgileri ibraz edilmek kaydıyla NBF aranmaksızın efektif olarak

d) Peşin döviz olarak getirilen bedellerde, ihracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya proforma fatura) ibraz edilmek kaydıyla NBF aranmaksızın efektif olarak yapılması mümkündür.

(5) Dördüncü fıkrada sayılan ülkelere yapılan ihracatta ihracat bedellerinin üçüncü kişiler tarafından efektif olarak bankaya getirilmesi halinde söz konusu bedellerin bankalarca ihracat bedeli olarak kabulü için ihracatçı veya ithalatçı tarafından bedeli getiren üçüncü kişiye bedelin bankaya getirilmesinden önce vekâletname verilmiş olması gerekmektedir.

(6) İhracatçı firma dışındaki ithalatçı, tedarikçi, aracı vb. olan Türkiye'de yerleşik farklı firmaların yurt içi hesaplarına gönderilen ihracat bedellerinde; yurt dışından ihracat bedeli tutar kadar döviz veya Türk parası geldiğinin satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, GB örneği/GB bilgileri, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilme-

si, 2018-32/48 sayılı Tebliğ'de yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığının tespit edilmesi ile işlem ve kişilerle ilgili uluslararası yaptırımların dikkate alınması kaydıyla; anılan firmaların yurt içi hesaplarından döviz veya Türk parası cinsinden ihracatçının hesabına yapılan havalelerin ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür.

(7) İhracatçının hesabına yurt dışından transfer edilen ihracat bedelinin İBKB düzenlenmeden başka bir hesaba transfer edilmesi veya efektif olarak alınması halinde; hesaba ilk transfer edilen bedelin yurt dışı kaynaklı olduğunun transferin geldiği bankanın; tutar, transfer tarafları ve ilgili açıklamalar ile SWIFT mesajını içeren yazılı beyanının ibrazı ve bedelin ihracat işlemi ile ilgili olduğunun satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, GB örneği/GB bilgileri, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi, 2018-32/48 sayılı Tebliğ'de yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığının tespit edilmesi, işlem ve kişilerle ilgili uluslararası yaptırımların dikkate alınması ve başka bir bankaya bedelin yurt dışından geldiğine ilişkin bu kapsamda yazı verilmediğinin tevsiki kaydıyla söz konusu bedelin ihracat bedeli olarak kabu-

l mümkündür. Diğer taraftan, ihracatçı tarafından, DAB düzenlenmesinin talep edilmesi halinde yukarıda belirtilen Őartlar yanında ihracatçının hesabına yurt içindeki başka bir hesaptan söz konusu tutar kadar dövizin veya Türk lirasının tekrar transfer edilmesi kaydıyla DAB düzenlenmesi mümkündür.¹¹

(8) İhracat bedelinin İBKB düzenlendikten sonra başka bir bankaya transfer edilmesi durumunda, İBKB düzenleyen banka tarafından kabulü yapılan tutarla ilgili olarak bedelin transfer edildiği bankaya yazılı bildirimde bulunulur ve söz konusu tutarla ilgili olarak tekrar İBKB düzenlenemez. İhracat bedelinin birden fazla kez transferinin söz konusu olması durumunda her transferde transferi yapan banka tarafından transfer yapılan bankaya bedele ilişkin daha önce İBKB düzenlenip düzenlenmediğini belirten yazılı bildirimde bulunulur.

(9) İhracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı diğer lkeler Bakanlıkça belirlenir.

11 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 09.02.2021 tarih ve 51410 sayılı yazısı.

(10) İhracat bedellerinin getirme süresinin hesaplanmasında;

a) Sürenin gün olarak belirtildiği hallerde süre hesaplaması, işlemin yapıldığı tarihi takip eden günden başlar ve son günün çalışma saati sonunda biter. Ancak hesaplanan sürenin son günü resmi tatile rastlarsa süre, izleyen ilk iş günü çalışma saati sonunda biter.

b) Sürenin ay olarak belirtildiği hallerde, sürenin bitimi, izleyen ayların işlem tarihindeki gününün çalışma saati sonudur. O ayda işlem tarihine tekabül eden bir gün bulunmuyor ise, sürenin bitimi ayın son günüdür.

(11) GB bilgilerinin İBKB'ye eklenmesi suretiyle, birden fazla GB için tek İBKB düzenlenmesi mümkündür.

(12) Yabancı taşıtlar ile yabancı ülkelere sefer yapan yerli taşıtlara ihracat rejimine göre verilen yağ, yakıt, temizlik maddeleri ve kumanyaya ilişkin mal bedelinin, Türkiye'de yerleşik alıcı firmalar tarafından yurt içinden yapılan havaelemlerle ödenmesi halinde bu ödemenin ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür.

(13) İhracat bedelinin Türkiye'deki bankalarca yurt dışındaki bankalar ile gerçek veya tüzel kişilere açılan kredilerden karşılanması mümkündür.¹²

(14) Kamu kurum ve kuruluşları (5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri olarak ifade edilen, anılan Kanun'un I, II, III ve IV sayılı cetvellerinde bahsedilen kurumlar, idareler ve mahalli idareler ile doğrudan ve dolaylı olarak en az %50'si bu kurum ve idarelere ait olan şirketler dahil) tarafından yapılan ihracata ilişkin bedellerin, ithalatçının ülkesinin Türkiye'de bulunan büyükelçilik veya yabancı diplomatik temsilcilikleri ile ithalatçı firmalar ile bu firmaların grup şirketlerinin Türkiye'de bulunan banka hesaplarından yapılan transferlerle ya da Türkiye'deki bankalarca düzenlenen ve bedeli yurtdışından gelmeyen çeklerle ödenmesi halinde bu ödemenin ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür.¹³

12 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.06.2020 tarih ve 320596 sayılı yazısı.

13 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 03.06.2021 tarih ve 338149 sayılı yazısı.

(15) Kamu kurum ve kuruluşlarının (5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri olarak ifade edilen, anılan Kanun'un I, II, III ve IV sayılı cetvellerinde bahsedilen kurumlar, idareler ve mahalli idareler ile doğrudan ve dolaylı olarak en az %50'si bu kurum ve idarelere ait olan şirketler dahil) taraf olduğu ihale, sözleşme ve uluslararası antlaşmalar kapsamında üçüncü kişiler tarafından yapılan alt sözleşmelere ilişkin olarak gerçekleştirilen ihracatlarda bedellerin kamu kurum ve kuruluşlarınca Türkiye'de bulunan banka hesaplarından yapılan transferlerle ödenmesi halinde bu ödemelerin ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür.¹⁴

Türk lirası ihracat

MADDE 9 – (1) Peşin bedel ve alıcı firma prefinansmanını dışında ihracat bedelinin Türk lirası olarak kabulü için satış sözleşmesi, akreditif mektubu veya banka garanti mektubunda bedelin Türk lirası olarak tahsil edileceğinin beyan edilmiş olması veya alıcıya gönderilecek faturanın

14 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 18.06.2021 tarih ve 723531 sayılı yazısı.

Türk lirası olarak düzenlenmiş ya da GB'nin 22 nci hanesinde Türk Lirası olarak beyan edilmiş olması gerekir.

(2) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne yapılan ihracatta, ihracat bedeli birinci fıkrada belirtilen belgelerde döviz olarak gösterilmiş olsa dahi Türk lirası olarak kabul edilebilir.

(3) Türk lirası olarak tahsil edileceği beyan edilen ihracat bedelinin kısmen veya tamamen döviz olarak kabulü halinde GB'nin 22 nci hanesinde kayıtlı Türk lirası tutar; GB'nin düzenlendiği tarih ile bedelin bankaya getirildiği tarihteki Merkez Bankası döviz alış kurlarından lehe olanı esas alınarak kabul edilecek döviz cinsine çevrilir.

İhracat bedelinin tespiti

MADDE 10 – (1) İhracat bedelinin tespitinde GB'nin 22 nci hanesindeki değer esas alınır. Ancak bu hanede belirtilen tutarın mal bedelinin dışında navlun ve/veya sigortayı da kapsamaması ve ihracat bedeli olarak 22 nci hanede kayıtlı tutarın faturada kayıtlı tutara eşit olması halinde faturada kayıtlı bedel esas alınır. GB'nin 22 nci hanesinde kayıtlı tutarın faturada kayıtlı tutardan farklı olması ve

GB'nin 22 nci hanesinde kayıtlı olan döviz tutarının ABD doları dışında bir döviz cinsinden olması halinde GB'nin 46 ncı hanesinde ABD doları olarak gösterilen değer dikkate alınır.

(2) GB'de beyan edilen değerlerle kontrol sırasında gümrük müdürlüklerince belirlenen değerlerin farklı olması halinde ihraç bedelinin tespitinde, GB'nin "E" veya "D" hanesinde yer alan kayıtlar dikkate alınır.

(3) Konsinye ihracatta ihracat bedeli olarak kesin satış faturasında kayıtlı bedel esas alınır.

(4) GB'nin 22 nci hanesinde kayıtlı döviz cinsi ile ihracatçıya ödenen döviz cinsinin farklı olması halinde kapatma işlemleri için yapılacak hesaplamalarda; fiili ihraç tarihindeki Merkez Bankası çapraz kurları kullanılır.

İhracat bedellerinin transferi

MADDE 11 – (1) GB'de kayıtlı alıcı firma veya bu firma dışındaki gerçek veya tüzel kişiler tarafından yurt dışından havale olarak gönderilen dövizin, herhangi bir referans veya fatura numarasıyla irtibatlandırılmış olup

olmadığına bakılmaksızın ihracatçının beyan edeceği GB konusu ihracatın bedeli olarak kabulü mümkündür. Ancak, serbest bölgelerdeki bankalar aracılığıyla yapılan havalelere istinaden döviz kabulü, sadece GB’de alıcının bulunduğu ve malın gideceği yer olarak serbest bölgenin gösterilmesi halinde yapılabilir. Serbest bölgeler dışındaki başka ülkelere yapılan ihracat bedelinin serbest bölgeden gönderilen havaleye istinaden kabulü yapılamaz.

(2) İhracatçı firmaların yurt dışında bulunan bankalardaki hesaplarından Türkiye’deki bankalardaki hesaplarına ihracat bedeli açıklaması ile yapılan transferlerin bankalarca ihracat bedeli olarak kabulü, söz konusu hesaba ihracatçının Türkiye’deki hesaplarından veya yurt dışındaki başka hesaplarından para transfer edilmediğinin, gümrük beyannamesi tarihinden sonraki 180 güne ait hesap hareketlerini gösterir belgelerin aracı bankalara ibraz edilmesi ve aracı bankaca hesap hareketlerinin kontrolü suretiyle durumu teyit etmesi kaydıyla yapılabilir. Ancak, firmaların vadeli satışları nedeniyle ithalatçıların toplu olarak yaptığı ödemeler ile konsinye satışların bedellerini, yurt dışındaki hesaplarında topladıklarını bel-

gelemeleri ve söz konusu bedelleri gecikmeksizin yurda getirmeleri halinde yurt dışındaki hesabın hareketlerini gösteren belge aranmaksızın bankalarca ihracat bedeli kabulü yapılabilir.

Efektif olarak getirilen ihracat bedelleri

MADDE 12 – (1) Efektif olarak getirilen ihracat bedelinin yurt dışından getirildiğinin tespiti gümrük idarelerince onaylı NBF ile yapılır.

(2) NBF konusu efektifin ihracat bedeli olarak kabulünün yapılabilmesi için;

a) NBF'nin düzenlenme tarihinden itibaren 30 gün içinde NBF'nin ve NBF konusu efektifin bankalara tevdi edilmesi,¹⁵

b) NBF'nin "Geliş Sebebi" bölümünde efektiflerin getirilme sebebinin ihracat ile ilgili olduğunu belirtir bir ifadenin kayıtlı olması,

15 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 14.05.2020 tarih ve 270983 sayılı yazısı.

c) İhracat bedeli başkası adına getiriliyorsa NBF'nin ilgili kısımlarının bu hususu belirtecek şekilde doldurulması veya bu hususun açıklama olarak NBF'de yer alması,

ç) Tevdiat sırasında NBF'yi ibraz eden şahsın kimlik tespitinin yapılması,

d) İhracatçının ihracat işlemiyle ilgili yazılı beyanı, işlemin niteliğine göre proforma fatura, satış sözleşmesi, kesin satış faturası veya GB'nin bir örneği/GB bilgilerinin yanı sıra ihracatçı veya ithalatçının yazılı beyanında NBF'de kimliği belirlenen şahıs ile NBF sahibi ihracatçı ve ithalatçı arasındaki illiyet bağının belirtilerek bankalara ibraz edilmesi,

e) NBF'de kayıtlı efektif tutarının tamamen İBKB'ye bağlanması halinde, NBF aslının ilgisine iade edilmeyerek bankalar tarafından alıkonulması, kısmen bağlanması halinde ise, NBF aslı üzerine İBKB'ye bağlanan tutara ilişkin not düşülerek fotokopisi alındıktan sonra aslının ilgisine iade edilmesi,

gerekir.

(3) Üçüncü kişilerce getirilen efektifin ihracatçı adına kabulü tevdiatın ihracatçının kendisine veya hesabına yapılması şartıyla mümkündür.

(4) Yürürlükten kaldırılmıştır.¹⁶

İhracat bedelinin diğer yöntemlerle tahsili

MADDE 13 – (1) İhracatçılarca ihracat bedeli olarak tahsil veya iştirah için tevdi edilen banka veya şahıs çekinin bankalarca iştiraya alınması halinde;

a) Çekin keşidecisi yurt dışındaki banka ise iştirah anında İBKB düzenlenebilir.

b) Çekin keşidecisi şahıs ise çek karşılığı muhabir hesaplarına alacak geçmeden İBKB düzenlenemez.

(2) İhracat bedeli olarak tevdi edilen çeklerin yurda girişinde gümrük idarelerine beyan edilme zorunluluğu yoktur.

16 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 09.02.2021 tarih ve 51410 sayılı yazısı.

(3) Türkiye'deki bankalarca düzenlenen çeklerin iştirah edilerek ihracata ilişkin İBKB düzenlenebilmesi için çeki düzenleyen bankanın çek bedelinin yurt dışından geldiğini belirten yazısı aranır.

(4) İhracat bedelinin kredi kartıyla tahsil edildiği işlemlerde, kredi kartının yurt dışından verilmiş olduğunun tespiti şarttır. Bu işlemlerde, fiş (slip) bedelinin ihracatçıya ödendiği tarih itibarıyla talebe göre her bir fiş için ayrı ayrı ya da fiş bedellerinin tamamı için tek bir İBKB düzenlenebilir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne yapılan ihracata ilişkin bedellerin, ithalatçıya ait ve Türkiye'deki bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki şubelerinden alınan kredi kartları ile tahsil edilmesi mümkündür.

(5) Fiş bedellerinin tamamı üzerinden tek bir İBKB düzenlendiği işlemlerde, peşin bedel hesabı diğer firmalara gerçekleştirilen ihracatla kapatılabilir.

İhracatçı dışındaki firmalara gelen ihracat bedelleri

MADDE 14 – (1) GB'de kayıtlı imalatçı veya tedarikçi firma lehine gelen dövizin, imalatçı veya tedarikçi ile ih-

racatçı firmanın yazılı beyanının alınması kaydıyla ihracatçı firma adına ihracat bedeli olarak kabulü yapılabilir.

(2) GB’de imalatçı veya tedarikçi firma unvanının kayıtlı olmadığı işlemlerde, ihraç konusu malın imalatçı veya tedarikçi firma tarafından ihracatçı firmaya satıldığına dair faturanın ibraz edilmesi ve ihracatçı ile imalatçı veya tedarikçi firmanın yazılı beyanının alınması kaydıyla ihracatçı firma adına ihracat bedeli olarak kabulü yapılabilir.

İhracat fiyatının değişmesi

MADDE 15 – (1) Fiili ihraçtan sonra ihracat fiyatında leh-te değişiklik yapılması halinde ihracatçının talebine ve fiyat değişikliğine ilişkin faturanın ibrazı üzerine fark tutarın ihracat bedeli olarak kabulü yapılabilir.

(2) Fiili ihraçtan sonra ihracat fiyatında aleyhte değişiklik yapılması halinde ihracatçının yazılı beyanı ve fiyat değişikliğine ilişkin faturanın ibrazı üzerine GB’nin 22 nci hanesinde belirtilen tutar ile fiyat değişikliğine ilişkin faturada belirtilen tutar arasındaki fark hesap kapatma işlemlerinde dikkate alınmaz.

Fiili ihracattan sonra alıcısı tarafından kabul edilmeyen mallar

MADDE 16 – (1) Alıcısı tarafından kabul edilmeyen malların yurda getirilmeden başka bir firmaya satışına ilişkin talepler 06/06/2006 tarihli ve 26190 sayılı Resmi Gazete’de yer alan İhracat Yönetmeliğinin 14 üncü maddesi hükümleri çerçevesinde sonuçlandırılır.

(2) İlgili gümrük idarelerince GB’ye gerekli değişiklikler işlenir ve yenilenen GB yeni fatura tarihi de belirtilmek suretiyle ihracat hesabının takibinin yapılmasını teminen aracı bankaya bildirilir.

(3) Bu işlemle ilgili bedel getirme süresinin tespitinde yeni fatura tarihi esas alınır.

İhracat bedellerine ilişkin çeşitli hususlar

MADDE 17 – (1) İthalatçı tarafından düzenlenen bono ve/veya ihracatçı tarafından düzenlenerek ithalatçı tarafından kabul edilen poliçe bedelleri, bedelin yurt dışından tahsil edildiğinin tevsiki kaydıyla, ihracat hesabının kapatılmasında kullanılabilir.

(2) İmalatçı ya da tedarikçi tarafından yazılı olarak talep edilmesi durumunda imalatçı ve/veya tedarikçi adına gelen dövizin kabulü yapılarak ihracat bedeli imalatçı ve/veya tedarikçi firmalara ödenirken İBKB aracı ihracatçı adına da düzenlenebilir.

(3) Aracı ihracatçı tarafından gerçekleştirilen ihracata ilişkin bedelin imalatçı ve/veya tedarikçiye döviz olarak temlikinden sonra tahsil edilmesi halinde, imalatçı veya tedarikçi tarafından söz konusu bedelin ihracat bedeli olarak kabulünün yapılmasının talep edilmesi durumunda bu dövizlerin ihracat bedeli açıklaması ile imalatçı ve/veya tedarikçi firma adına kabulü yapılabilir. İmalatçı ve/veya tedarikçi firma adına kabulü yapılan tutarlarla ilgili olarak aracı bankaya aracı ihracatçı tarafından yazılı olarak bildirimde bulunulur.

(4) Yurt dışı fuarlarda teşhir edilmek üzere ATA karnesi ile geçici ihracı yapılan ancak fuarda kesin satışı gerçekleştirilen mallara ilişkin fatura tutarının, ihracat bedeli olarak kabulünün yapılması mümkündür.

Döviz tevdiat hesabından ihracat bedeli kabulü

MADDE 18 – (1) Dövizin yurt dışından geldiğinin tespiti kaydıyla dışarıda yerleşik gerçek veya tüzel kişiler adına açılan döviz tevdiat hesaplarından ihracatçının hesabına transfer edilen bedellerin bankalarca ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür.

(2) Yurt dışında yerleşik kişiler adına açılan döviz tevdiat hesaplarına, Türkiye'deki ithalatçı firmaca ödenen ithalat bedelinin, hesap sahibince verilen vekâletname çerçevesinde Türkiye'deki ithalatçı firma veya üçüncü kişilerce ihracat bedelinin kabulünde kullanılması mümkün bulunmamaktadır.

(3) Yurt dışında taahhüt faaliyetlerinde bulunan Türk firmalarının, sıfatlarını tevsik etmeleri kaydıyla yurda getirilmesi zorunlu olmayan dövizlerle açtıracakları döviz tevdiat hesaplarından ya da yurt içinde veya dışındaki bankalardan sağladıkları döviz kredisıyla açılan hesaplardan yurt dışındaki taahhüt işleri kapsamında yapılan ihracatın bedelleri ödenebilir.

(4) Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşlarınca açılan uluslararası ihaleyi kazanan Türk müteahhitlerinin hak edişleri karşılığında elde ettikleri Türk lirası tutarın veya karşılığının dövize dönüştürülmesi suretiyle (söz konusu tutarın istihkak karşılığı olduğunun tevsiki kaydıyla) elde edilen döviz tutarı, bu firmaların yurt dışında üstlendikleri işlerle ilgili olarak yapılan ihracat bedellerinin karşılığı olarak kullanılabilir.

(5) İhracatçı firmanın vekili bulunan kişi veya firma adına yurt dışından gelen dövizlerle açılan döviz tevdiat hesaplarından, vekâletnamenin fiili ihraçtan önce düzenlenmesi şartıyla vekili bulunulan ihracatçı firma adına ihracat bedeli kabulü yapılabilir.

(6) Türkiye’de yerleşik sayılmakla birlikte yurt dışında serbest meslek ve müstakil iş sahibi olarak çalışan ve bu faaliyetlerini yurt dışındaki temsilciliklerimizden alınacak belgeler veya pasaport kayıtlarıyla tevsik eden kişiler adına açılacak döviz tevdiat hesaplarından transfer edilen dövizlerin, yurt dışından geldiğinin ve ihracatın aynı kişiye yapıldığının tespiti kaydıyla ihracat bedeli olarak kabulü yapılabilir.

İhracat alacağının iskontosu

MADDE 19 – (1) İhracat alacağının Türkiye’deki bankalara iskonto ettirilmesi halinde; gayri kabili rücu iskonto işleminde İBKB iskonto tarihinde, kabili rücu iskonto işleminde İBKB bankanın muhabirleri nezdindeki hesaplarının alacaklandırıldığı tarihte iskonto edilen bedelin tamamı üzerinden düzenlenir.

(2) İhracat alacağının yurt dışındaki bankalara iskonto ettirilmesi halinde İBKB, en erken senet bedelinin Türkiye’deki bankanın muhabirleri nezdindeki hesaplarına alacak kaydedildiği tarihte, gelen bedel kadar düzenlenir.

(3) İBKB üzerine iskonto tutarına ilişkin not konulur.

Faktoring işlemleri

MADDE 20 – (1) İhracattan doğan alacak hakkının ihracatçı tarafından faktoring sözleşmesi çerçevesinde faktoring şirketine temlik edildiği faktoring işlemlerinde;

a) İhracat bedelinin faktoring şirketi tarafından yurt dışı kaynaklı dövizlerle hesaba transferi veya getirilmesi

halinde faktoring şirketinin aracı bankaya göndereceği, üzerinde GB'nin tarih ve sayısı ile temliğe konu fatura tarihi ve numarasını içeren yazılı talimatı ve ihracatçının beyanına istinaden bankalarca bedel kabul edilerek İBKB ihracatçı firma adına düzenlenir. İBKB üzerine faktoring masraflarına ilişkin not eklenir.

b) İhracat bedelinin faktoring şirketinin yurt içi kaynaklarından hesaba transferi veya getirilmesi halinde faktoring sözleşmesinin bankaya ibrazı üzerine, ihracat hesabının kapatılmasına ilişkin sorumluluğun faktoring şirketine ait olması halinde, ihracat bedeli dövizler yurda getirildiğinde, faktoring şirketinin GB'nin tarih ve sayısı ile üzerinde temlik notu bulunan faturanın tarih ve sayısını içeren yazılı talimatına istinaden İBKB ihracatçı firma adına düzenlenir. İBKB üzerine faktoring masraflarına ilişkin not eklenir.

İndirim ve mahsup işlemleri

MADDE 21 – (1) 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 7 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen indirim ve mahsup işlemleri aracı bankalarca sonuçlandırılır.

(2) Aynı maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan giderlerin ihracat bedelinden indirilmesi veya mahsup edilmesi sebebiyle ihracat bedelinin bu giderler kadar eksik gönderilmesi halinde bu durum aracı bankaya belgelenir. Düzenlenen İBKB üzerine söz konusu giderlerin türü ve tutarıyla ilgili not konulur.

(3) İhracat bedelinin mahsuben ödemede kullanılabilmesi için mahsup talebinin bedel getirme süreleri içinde veya bu Genelgenin 27 nci maddesi uyarınca verilen ek süreler¹⁷ ya da 29 uncu maddesi uyarınca gönderilen ihtarname süresi içerisinde¹⁸ yapılması gerekir.

(4) İthalat bedellerinin ihracat bedelinden mahsup işleminde kullanılabilmesi için ithalat konusu malların serbest dolaşıma giriş tarihi ile ihraç konusu malların fiili ihraç tarihi arasında azami 180 gün olması gerekir. Ancak, bu maddenin yedinci fıkrasında belirtilen Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ihraç edilecek bir ürün için ihracat öncesi yapılan ithalatta, ithal edilen malların serbest do-

17 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarih ve 650957 sayılı yazısı.

18 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 18.02.2021 tarih ve 114265 sayılı yazısı.

laşıma giriş tarihi ile ihraç konusu malların fiili ihraç tarihi arasında 180 günden fazla süre bulunması halinde dahilde işlem izni için (Dahilde İşleme İzin Belgesi, Dahilde İşleme İzni) Ticaret Bakanlığınca verilen sürenin (söz konusu sürenin ilgili mevzuat hükümlerince uzatılması halinde verilen ek süre de dahil olacak şekilde) mahsup işlemlerinin yapılmasında ihraç ve ithal arasındaki azami süre olarak dikkate alınması mümkündür.¹⁹

(5) Gemi ve uçak alımı için yurt dışından sağlanan kredilerin ihracat bedeli dövizlerle mahsuben ödenmesinde; ihracat bedelinin, kredinin teminatı olan ipoteğin çözülerek kredinin ödenmesi sebebiyle muhabir hesaplarına alacak verilemediği hallerde, kredi kullandıran yurt dışındaki kuruluşun kredi borcunun ödendiğine dair yazılı beyanı ile ipoteğin terkin edildiğini gösteren sicil kaydının bedel getirme süreleri içinde ihracata aracılık eden bankaya ibrazı kaydıyla ihracat hesabı yazılı beyanda belirtilen tutar kadar kapatılır.

19 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.06.2021 tarih ve 392745 sayılı yazısı.

(6) Dış ticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen mal ihraç ve ithalinde ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde veya bu Genelgenin 27 nci maddesi uyarınca verilen ek süreler²⁰ ya da 29 uncu maddesi uyarınca gönderilen ihtarname süresi içerisinde²¹ kalınması kaydıyla, ilgili GB'lerin birer örneği/GB bilgilerinin bankalara ibrazı durumunda mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkündür. Ancak mahsup sonrası kalan tutar için bu Genelgenin 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

(7) Dâhilde İşleme Rejimi kapsamında yurt dışından geçici olarak ithal edilen ve işçilik uygulanarak ihraç edilen mallara ilişkin işlemlerde ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, ilgili GB'lerin birer örneğinin/GB bilgilerinin bankalara ibrazı durumunda mal ihraç ve ithal bedellerinin yurda getirilmesine gerek kalmadan bankalarca mahsubu mümkündür. Ancak mahsup sonrası kalan tutar için bu Genelgenin 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

20 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarih ve 650957 sayılı yazısı.

21 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.03.2021 tarih ve 179278 sayılı yazısı.

(8) Mahsuben ödemede kullanılacak döviz cinsi ile mahsuben ödenecek (transfer edilecek) gidere ilişkin döviz cinsinin farklı olması halinde mahsuben ödenecek azami tutar mahsup tarihindeki Merkez Bankası çapraz kurları esas alınmak suretiyle tespit edilir.

(9) Aracı ihracatçı vasıtasıyla yapılan ihracatta, ihracat bedeli, ihracatçının onayı ile imalatçının veya tedarikçinin bu maddede sayılan bütün döviz giderlerinin mahsuben ödenmesinde kullanılabilir.

(10) Aynı GB'de kayıtlı imalatçı/tedarikçi firma ile ihracatçı firmanın grup firması olması durumunda, ihracat bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması ve ihracatçının yazılı onayının alınması kaydıyla, ihracat bedeli imalatçı/tedarikçi firmanın yaptığı ithalata ilişkin bedellerin mahsuben ödenmesinde kullanılabilir.

(11) Yurt dışından emtia kredisi kullanan ihracatçıların bankalara teminat olarak verdikleri stoklarının ihracatında, ihracat bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması ve ilgili kredi sözleşmesinin ve kredi ödemesini tevsik edici belgelerin bankalara ibrazı kaydıyla, ihracat

bedellerinin söz konusu emtia kredisi ödemeleri ile mahsup edilmesi durumunda, mahsup edilen tutarların yurda getirilmesi zorunlu değildir. Ancak mahsup sonrası kalan tutar için bu Genelgenin 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

(12) İhracatçılar tarafından yurt dışındaki iştiraklerine gerçekleştirilen ihracata ilişkin bedellerin ihracatçının aynı iştirakine söz konusu ihracatın fiili ihraç tarihinden sonra sermaye olarak ilave edilecek tutar ile mahsubunda, ihracat bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması ve

- İthalatçının ihracatçının iştiraki olduğuna ilişkin ilgili ticaret sicil kayıtlarının,
- İthalatçının bahse konu ihracat bedellerinin sermayeye eklendiğine/ekleneceğine ilişkin sermaye artırım tutarını içeren yazılı beyanının,
- Sermaye artırımının henüz gerçekleştirilmemiş olması halinde ithalatçı firmanın yönetim kurulunun sermaye artırımını kararının,

- Sermaye artırımının gerçekleştirilmiş olması halinde ise sermaye artırımına ilişkin tescil belgesinin

ibraz edilmesi kaydıyla, ihracat bedelinin mahsup edilen kısmının yurda getirilmesi zorunlu değildir. Mahsup sonrasında kalan tutar için bu Genelgenin 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır. Mahsup işlemi gerçekleştirildiğinde, sermaye artırımı henüz gerçekleşmemiş ise sermaye artırımına ilişkin tescil belgesi yönetim kurulunun sermaye artırımını kararı tarihinden itibaren üç ay içinde mahsup işlemini gerçekleştiren bankaya ibraz edilir. Söz konusu tescil belgesinin bankaya ibraz edilmemesi halinde mahsup edilen tutar banka tarafından yurda getirilmeyen ihracat bedeli olarak değerlendirilir. Açık kalan ihracat hesabının süresi içinde kapatılmaması halinde, aracı banka tarafından Genelge'nin 29 uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında gerekli bildirimlerde bulunulur.

(13) Gemi ihracatına ilişkin gemi yapım sözleşmesinin ifası kapsamında ve söz konusu sözleşme süresi içerisinde ilgili ithalatın gemi yapımı için gerçekleştirildiğinin satış sözleşme, kesin veya proforma fatura, GB örneği/GB bilgileri, banka hesap özeti gibi belgelerle aracı ban-

kaya tevsik edilmesi ve ihracatçıdan söz konusu ithalat bedellerinin başka bir ihracat bedelinin mahsubunda kullanılmadığına ve kullanılmayacağına ilişkin yazılı beyan alınması koşuluyla söz konusu ithalat bedellerinin gemi ihracatına ilişkin bedellerden mahsubu mümkündür.²²

(14) Kıymetli madenler aracı kuruluşları tarafından aracılık edilen işlenmemiş kıymetli madenler ithalinde;

a) İthalata ilişkin GB’de ihracatçının ve/veya ilgili ihracata ilişkin GB tarih ve sayı bilgilerine yer verilmesi,

b) İthalatın ödeme şeklinin “bedelsiz” olarak Gümrük İdaresine beyan edilmesi,

c) İlgili ihracat işleminin GB bilgilerini, yapılan ithalatın standart işlenmemiş altın türünden karşılığını ve bunun Borsa İstanbul A.Ş.’nin Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında gerçekleşen fiili ithal tarihindeki günlük ortalama fiyat ile hesaplanan döviz cinsinden karşılığını içeren ve Borsa İstanbul A.Ş. tarafından onaylanan

22 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 20.07.2020 tarih ve 379196 sayılı yazısı.

yazılı beyanın kıymetli madenler aracı kuruluşunca sunulması,

ç) Kıymetli madenler aracı kuruluşu ile ilgili ihracatçı arasında düzenlenmiş olan aracılık sözleşmesinin bir örneğinin sunulması,

d) Söz konusu ithalata ilişkin tutarların başka bir ihracat bedelinin mahsubunda kullanılmadığına ve kullanılmayacağına ilişkin yazılı beyanın sunulması, koşuluyla söz konusu ithalata ilişkin kıymetli madenler aracı kuruluşu tarafından bildirilen tutarların ihracat bedelinden Bankalarca mahsubu mümkün olup mahsup edilen tutarların yurda getirilmesi zorunlu değildir.²³

İhracatçının serbest kullanımına bırakılan dövizler

MADDE 22 – (1) Hizmet ihracatı, transit ticaret, Türkiye’de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış, Türkiye’de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satış, mikro ihracat ve serbest bölge işlem formu kapsamında gerçekleştirilen 5.000,- ABD doları veya

23 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının.26.02.2021 tarih ve 133755 sayılı yazısı.

karşılığı döviz ya da Türk lirasını geçmeyen tutardaki ihracat işlemlerinde bedellerin tamamının; Ek:3'te yer alan ülkelere yapılan ihracat işlemlerinde ise bedellerin yüzde ellisinin²⁴ tasarrufu serbesttir.

(2) CFR ve CIF teslim şekline göre gerçekleştirilen ihracatta, navlun ve sigorta bedeli ile kiracının satın alma hakkı bulunmayan finansal ve ticari kiralama sözleşmesi çerçevesinde elde edilen kira bedelleri hizmet bedeli döviz olarak kabul edilir.

İhracat hesabının kapatılması

MADDE 23 – (1) 4 üncü maddenin dördüncü fıkrasındaki süreler ile özelliği olan ihracat için 7 nci maddedeki ihraç tarihleri ve süreler saklı kalmak kaydıyla, ihracat bedeli dövizlerin (avans dahil) fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde yurda getirilmesi ve İBKB düzenlenmesi halinde ihracat hesabı aracı banka nezdinde kapatılır.

(2) Peşin ödeme ve başka bir ödeme şeklinin peşin ödeme ile birlikte beyan edildiği durumlarda, peşin bedel dâ-

24 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarih ve 650957 sayılı yazısı.

hil ihracat bedelinin fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde yurda getirilmesi halinde ihracat hesabı kapatılır.

(3) İhracat bedeli kabulünün, yurda getirme süresi dışında ancak 5 iş günlük ihbar süresi içinde yapılması halinde ihracat hesabı, ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilmeksizin kapatılır. İhracat bedeli kabulünün ihbardan sonra yapıldığı işlemlerde ihracat hesabının kapatılmasına ilişkin talepler doğrudan ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne yapılır.

(4) Uluslararası yaptırımlar çerçevesinde bankaların kabul etmediği ihracat bedellerine ilişkin İBKB düzenlemesi sebebiyle açık kalan ihracat hesapları ihtarnâme süresi içinde söz konusu hususun yer aldığı banka yazısının ibrazı üzerine ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce kapatılır.

(5) Türk Eximbank ve Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan ihracat kredi sigortası konusunda faaliyet göstermek üzere lisans almış sigorta şirketlerince ihracat kredi sigortası kapsamına

alınan ihracat bedelinin süresi içinde tahsil edilememesi sebebiyle kapatılamayan ihracat hesapları, anılan banka veya söz konusu sigorta şirketlerince ihraç bedelinin ilgiliye ödendiğinin tevsiki kaydıyla bankalar tarafından terkin edilerek veya ihtarname süresi ile ek süreler içinde kalınması koşuluyla Vergi Daireleri tarafından kapatılır.

(6) Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde kiralama yoluyla yapılan ihracatta; sözleşme sürelerinin 180 günden fazla olması ve 180 gün sonunda sözleşmenin vadesi gelmemiş borçları da içermesi, aylık kira ücreti toplamının 15.000,- ABD Doları veya karşılığı döviz ya da Türk Lirasını geçmemesi halinde kiralananın toplam değeri göz önüne alınmaksızın ihracat hesabı doğrudan bankalarca veya ihtarname süresi ile ek süreler içinde kalınması koşuluyla Vergi Daireleri tarafından terkin edilerek kapatılır.²⁵

İhracat hesabının kapatılacağı aracı banka

MADDE 24 – (1) İhracat hesabı, peşin ödeme ya da GB’de peşin ödeme ile diğer ödeme şekillerinin birlik-

25 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarih ve 650957 sayılı yazısı.

te beyan edildiği işlemlerde, peşin bedel kabulünü yapan, bunun dışındaki işlemlerde ise ihracatçı tarafından GB'nin 28 inci hanesinde beyan edilen veya ihracatçı tarafından ihracat hesabının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmek üzere GB'nin bir örneği/GB bilgileri ibraz edilerek anlaşma sağlanan aracı banka nezdinde kapatılır. İhracat bedelinin fiili ihraçtan sonra tahsil edildiği ödeme şekillerinde, ihracat bedeli aracı bankadan farklı bir bankaya gönderilmiş ise bedel kabulünü yapan banka, düzenlendiği İBKB ile ibraz edilmesi halinde GB'nin bir örneği/GB bilgilerini ihracat hesabını kapatacak olan bankaya gönderir.

(2) İhracatçı tarafından ihracat hesabının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmek üzere GB'nin bir örneği/GB bilgileri ibraz edilerek anlaşma sağlanan bankanın GB'nin 28 inci hanesinde beyan edilen bankadan farklı olması durumunda, belirlenen aracı bankanın GB'nin 28 inci hanesinde beyan edilen bankaya yazılı olarak bildirimde bulunması zorunludur.

(3) Peşin bedel kabulünü yapan bankanın GB'nin 28 nci hanesinde beyan edilen bankadan farklı olması duru-

munda, kabulü yapan bankanın ihracat hesabının kendisi tarafından takip edildiğine dair GB'nin 28 inci hanesinde beyan edilen bankaya bildirimde bulunması zorunludur.

İhracat hesabının kapatılmasında ibrazı zorunlu belgeler

MADDE 25 – (1) İhracat hesabının kapatılabilmesi için GB örneği/GB bilgileri, ilgili İBKB'ler, satış faturası ile indirim ve mahsup konusu belgelerin aracı bankaya ibrazı zorunludur.

İhracat bedelinin tahsilinde ve ihracat hesabının kapatılmasında sorumluluk

MADDE 26 – (1) İhracat bedelinin tahsilinden ve ihracat hesabının yurda getirme süresi içinde (ek süreler dâhil) kapatılmasından ihracatçılar, ihracat bedelinin faktoring şirketinin yurt içi kaynaklarından ödendiği faktoring işlemlerinde faktoring şirketi sorumludur.

(2) İhracata aracılık eden bankalar, bilgisi dâhilinde olan beyannamelerle ilgili ihracat bedellerinin yurda getirilmesini ve kabulünü izlemekle ve ilgili indirim ve mahsup işlemlerini gerçekleştirmekle yükümlüdür.

Ek süre

MADDE 27 – (1) 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında sayılan mücbir sebep hallerinin varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince altı-şar aylık dönemler itibarıyla ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce ek süre verilir.

(2) Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde, hesapların kapatılmasına ilişkin altı aya kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden üçer aylık devreler halinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, altı aylık süreden sonraki ek süre talepleri Bakanlık tarafından incelenip sonuçlandırılır.

(3) Mücbir sebep halleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında açıklanan şekilde tevsih edilir.

(4) Mücbir sebep halleri ile ilgili olarak yurtdışından temin edilecek belgelerin dış temsilciliklerimizce veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdik Mecburiyetinin

Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması gerekir.

(5) Mücbir sebep halleri dışında kalan ancak bedel getirme süreleri içerisinde ihracat bedelinin yurda getirilmesine engel olan ve resmi kayıtlarla tevsik edilebilen durumlar Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince haklı durum olarak değerlendirilebilir.

(6) Mücbir sebeplerin varlığı nedeniyle Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce verilen 24 aylık ek sürenin sonunda mücbir sebebin devamının belgelenmesi halinde açık ihracat hesabının kapatılmasına ilişkin talepler Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

Terkin

MADDE 28 – (1) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;

a) 30.000 ABD doları veya eşitine kadar noksanlığı olan ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın,

b) 30.000 ABD doları veya eşitinden yüksek olmakla birlikte 100.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca veya 90 günlük ihtarname süresi içinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlıkları/Müdürlüklerince ödeme şekline bakılmaksızın,

c) 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep ve haklı durum halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce,

terkin edilmek suretiyle kapatılır.

(2) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, 200.000 ABD doları veya eşitini aşan noksanlığı olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ile haklı durumlar

göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

(3) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, terkin hesaplamasında kullanılmak üzere birinci fıkrada belirtilen yetkilerden ihracatçı lehine olan yalnızca bir tanesi uygulanabilir. Aynı anda, iki farklı bentte yer alan terkin limitlerinin uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

(4) Terkin limitlerinin belirlenmesinde GB'nin 46 ncı hanesindeki değer esas alınır.

(5) Terkin yapılabilecek tutar ile kabulü yapılan tutar arasındaki farkın yurda getirildiğinin tespiti ile ilgili olarak ihracatçının yazılı beyanı doğrultusunda gerekli kontroller yapılarak hesap kapatılır.

(6) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde bankalar tarafından terkin edilmek suretiyle kapatılacağı belirtilen ihracat hesapları ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne bildirilmeksizin doğrudan bankalarca terkin edilir.

Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerine bildirim

MADDE 29 – (1) İhracat hesabının, ek süreler de dâhil olmak üzere, süresi içerisinde kapatılamaması halinde açık hesap tutarı aracı bankaca 5 iş günü içinde Ek:1'deki forma uygun olarak ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilir. Söz konusu formun açıklama kısmına ilgili ihracat bedelinin ne kadarcasına IBKB'ye bağlandığı ayrıntılı olarak yazılır.

(2) İhracat bedelinin faktoring şirketlerince yurt içi kaynaklardan ödendiği faktoring işlemlerinde ise kapatılmayan ihracat hesaplarıyla ilgili olarak sadece faktoring şirketleri ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilir.

(3) Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince ihracat hesabının kapatılması için ilgililere ihbardan itibaren 10 iş günü içinde 90 gün süreli ihtarna gönderilir. İhracatçılarınca bu ihtar süresi içinde ihracat hesabının kapatılması veya mücbir sebep halinde ya da

haklı durumun ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne belgelenmesi gerekir.

(4) Bu Genelgenin 28 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki işlemlerden 90 günlük ihtarname süresi sonunda kapatılmayanlar için Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince Cumhuriyet Savcılıklarına 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bildirimde bulunulur ve Bakanlığa ihbara ilişkin bilgi verilir.

(5) Açık ihracat hesabı ihbarını birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde gerçekleştirilmeyen bankalar hakkında ilgili Vergi Dairesi Başkanlıklarınca veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 1567 Sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen ilgili Cumhuriyet Savcılıklarına bildirimde bulunulur.

İhracat Bedeli Kabul Belgesi

MADDE 30 – (1) Bankalarca İBKB düzenlenirken;

a) Seri numarası satırına bankalarca verilecek sıra numarasının yazılması mümkündür.

b) İhracat bedelinin 13 üncü maddede sayılan yöntemlerle tahsil edilmesi halinde “Yurda Getiriliş Şekli” satırına bu husus belirtilmelidir.

c) Yurda getirilen bedelin başlığı altında yer alan “Tutarı-Para Birimi” satırına bedelin ABD doları karşılığı ilave olarak belirtilmelidir.

ç) “Hesaba Geçiş Tarihi” satırına bedelin firma hesabına geçiş tarihi kaydedilecek olup ayrıca valör tarihinin ilave olarak belirtilmesi mümkündür.

(2) İhracat bedellerinin takip edileceği sistem Hazine ve Maliye Bakanlığınca uygulamaya alınana kadar bankalarca kabul işlemlerinde her bir işlem itibarıyla İBKB veya DAB’dan yalnızca bir tanesi düzenlenebilir.

Yürürlük

MADDE 31 – (1) Bu Genelge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

İhracat Bedellerinin Merkez Bankasına Satışı

EK MADDE 1 – (1) Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren İBKB'ye veya DAB'a bağlanan ihracat bedellerinin %25'i İBKB'yi veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılır. Bu bedeller bankaca Merkez Bankası tarafından ilan edilen ve işlem günü için geçerli döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılır ve Merkez Bankasının banka nezdindeki hesabına aktarılır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından ihracatçıya Türk parası olarak ödenir.

EK: 1**AÇIK İHRACAT HESABI İHBAR FORMU**

..././....

..... Vergi Dairesi Başkanlığına/Vergi Dairesi Müdürlüğüne

REFERANS
İHRACATÇIYA AİT BİLGİLER Unvanı Adresi Ticaret Sicil Nu. Vergi Kimlik Nu.
ÖDEMEYE İLİŞKİN BİLGİLER Ödeme Şekli Teslim Şekli Gelen Toplam Döviz Tutarı Bu bölümde yer alan tutar ile GB'de yer alan tutarın farklı döviz cinsinden olması halinde çapraz kur kullanılarak hesaplama yapılması gerekmektedir. İBKB Tarih ve Nu.
GB'YE AİT BİLGİLER Tarih ve Numara İlgili Gümrük Müdürlüğü Tutarı Fiili İhraç Tarihi
TAHSİL SÜRESİ SONU
AÇIKLAMA Bu bölümde ilgili ihracat bedelinin ne kadarının yurda getirilerek İBKB'ye bağlandığı ayrıntılı olarak yazılmalıdır.

EK: 2

İHRACAT BEDELİNİN YURDA GETİRİLMESİNDE İSTİSNA TANINAN ÜLKELER

- 1- Afganistan
- 2- Angola
- 3- Belarus
- 4- Benin
- 5- Cibuti
- 6- Etiyopya
- 7- Fildişi Sahili
- 8- Filistin
- 9- Gabon
- 10- Gana
- 11- Gine
- 12- İran
- 13- Kamerun
- 14- Kenya
- 15- Kırgızistan
- 16- Kuzey Kore
- 17- Küba

- 18- Liberya
- 19- Lübnan
- 20- Moldova
- 21- Nijerya
- 22- Senegal
- 23- Somali
- 24- Sudan
- 25- Suriye
- 26- Suudi Arabistan
- 27- Tacikistan
- 28- Tanzanya
- 29- Venezuela

EK: 3

**İHRACAT BEDELİNİN YURDA GETİRİLMESİNDE
GÜMRÜK BEYANNAMESİNDE YER ALAN TUTARIN
YÜZDE ELLİSİNİN TASARRUFUNUN SERBEST
BIRAKILDIĞI ÜLKELER**

- 1- Azerbaycan
- 2- Cezayir
- 3- Fas
- 4- Kazakistan
- 5- Mısır
- 6- Özbekistan
- 7- Tunus
- 8- Türkmenistan
- 9- Ukrayna
- 10- Yemen

T Ü R M O B

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

İncek Kızılcaşar Mah. 2669 Sk. No: 19 06830 Gölbaşı - ANKARA
Tel: (0.312) 586 00 00 (10 Hat) Faks : (0.312) 586 00 11

www.turmob.org.tr